

Årsbudget 2021

Flerårsplan 2022 - 2024

Innehållsförteckning

Organisation och övergripande kommentarer.....	
Ordförande har ordet.....	4
Organisation.....	6
Förvaltningsplan.....	
Omvärld och befolkning.....	8
Finansiell analys och God ekonomisk hushållning.....	18
Skatter- och bidrag.....	22
Målarbete	23
Hållbarhetsnyckeltal.....	27
Driftredovisning.....	
- Sammanställning driftbudget.....	28
- Driftbudget 2020, förändringar.....	28
- Driftbudgetens flerårsplan 2021 - 2023, förändringar.....	30
Investeringsredovisning.....	
- Sammanställning investeringsbudget.....	31
- Investeringsbudget, planerade större projekt.....	31
Resultatbudget.....	32
Balansbudget.....	33
Kassaflödesanalys.....	34
Kommunens verksamhet.....	
Kommunstyrelsen.....	36
Lokala säkerhetsnämnd	45
Barn- och utbildningsnämnd	46
Socialnämnd.....	59
Bygg- och miljönämnd.....	68
Kultur- och fritidsnämnd.....	76

Organisation och övergripande kommentar

Ordförande har ordet

Bästa läsare

Det är återigen dags att fatta beslut om Östhammars Kommuns budget för nästkommande år. Det var mer än 10 år sedan som förutsättningarna varit lika osäkra som inför detta beslut. Det svajar betänkligt i den svenska ekonomin av flera skäl som jag återkommer till nedan. Låt mig dock först konstatera att kommunen fortsatt levererar vård, skola, omsorg och andra kommunala nyttigheter med god kvalitet. Kommunens medarbetare axlar det stora ansvar som medborgarna uppdragit åt dem, på ett skickligt och framåtsyftande sätt. Vi som företräder medborgarna genom våra politiska uppdrag, har all anledning att känna trygghet och stolthet över den välfärd, som alla årets dagar och timmar levereras till oss. Allt detta oavsett ålder i livet men oftast väl anpassat efter medborgarens behov.

Det är knappast obekant för någon att världen drabbats av en pandemi; Corona, Covid-19. Det känns fortfarande som många aktiviteter i näringslivet och resten av samhället ställts på paus, i avvaktan på att ett vaccin ska färdigställas. Sverige utgör förstås inget undantag, vilket också drabbat kommunens egna verksamheter. Äldreomsorgen, förskolan samt grund- och gymnasieskolans har varit särskilt drabbad, när det gäller brukare, anhöriga och personal. Stora resurser har krävts för att bemästra utmaningarna och personalen har ibland utfört heroiska insatser för att hantera sjukdom, omsorg och undervisning. Vår verksamhet ställde snabbt om och anpassade sitt arbete efter de svåra omständigheterna, vilket inkluderade behov av skyddsutrustning och bemanningsrutiner. Alla medarbetare och förtroendevalda gjorde ett fantastiskt jobb. TACK!

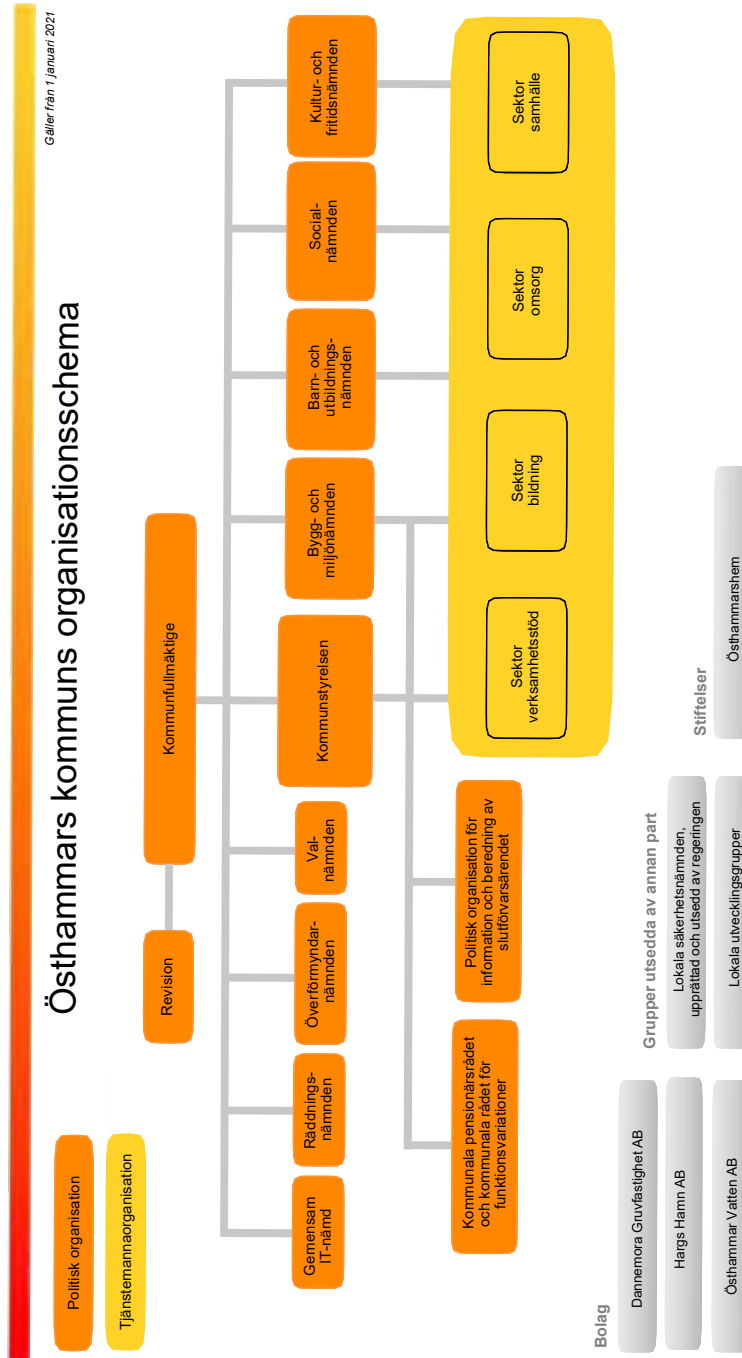
Covid-19 har även drabbat världsekonomin, vilket nu slagit hårt också mot den svenska ekonomin. Arbetslösheten har ökat vilket också innebär minskat skatteunderlag för kommunerna. Regering och riksdag har hittills kompenserat detta till stora delar, men utvecklingen har skapat osäkerhet och ryckighet i de ekonomiska prioriteringar som vi alltid måste göra i all verksamhet. Att vi får tillskott ett år, innebär inte automatiskt att de ekonomiska ramarna utökas kommande år. Detta gör det svårt att planera verksamheten på ett bra sätt. Kommunfullmäktiges strategiska planeringsansvar blir således svårt att ta fullt ut, när osäkerheten är så stor som nu. Trots detta budgeteras för ett överskott för nästa år och in i planperioden. Jag vill dock betona att detta fortsatt bygger på att rationalisering och effektivisering i alla verksamheter måste fortsätta prioriteras. Det är inte sannolikt att de ekonomiska resurserna kommer att öka lika mycket som under de senaste åren. Vi har haft en högkonjunktur under flera år, vilken nu fått sig en allvarlig "knäck".

För att kunna ha beredskap för snabba förändringar och för att uthålligt kunna finansiera investeringar, behövs ett uthålligt överskott på minst + 2 % vilket vi inte uppnår i denna budget. Den påbörjade och av kommunfullmäktige beslutade omorganiseringen av kommunens organisation, blir också ett värdefullt tillskott för att kunna ta tillvara på de till buds tillgängliga resurserna på bästa sätt. Vår avsikt är att hålla skatten oförändrad på 21,69, en kommunal utdebitering som varit oförändrad sedan slutet av åttiotalet. En organisation med en förvaltning kommer dessutom att minska riskerna för att vi jobbar i stuprör och därmed inte ser till helheten i kommunens leveranser av välfärd.

Jacob Spangenberg (C)

Ordförande i kommunstyrelsen

Organisation

Förvaltningsplan

Omvärld och befolkning

Omvärldsbild

Den pågående Coronaviruspandemin har präglat hela världen under 2020 och har lett till stora konsekvenser för världsekonomin. Enligt världshälsoorganisationen WHO har, per den 11:e oktober, drygt 37 miljoner bekräftade fall och 1 miljon dödsfall rapporterats. På många platser har arbetsplatser, skolor och affärer stängts och större sociala sammankomster förbjudits. Social distansering, isolering och karantän har i olika grad tillämpats i världens länder för att försöka begränsa smittspridning. Den stora och snabba smittspridningen ledde till brist av vissa varor, dels på grund av panikköp men även för att den nya situationen krävde stor produktionen av bland annat skyddsutrustning. Nedstängning av fabriker och logistikstörningar bidrog till att förlänga bristsituationens utsträckning i tid.

Bruttonationalprodukten, som är ett mått som visar den ekonomiska aktiviteten i ett land under en tidsperiod, sjönk i genomsnitt med 10,5 % i OECD-länderna under kvartal 2 2020. Motsvarande minskning i Sverige var 8,3 %. Det är utomordentligt svårt att göra prognoser för hur den ekonomiska utvecklingen kommer att se ut framöver. Dels på grund av att det ännu är svårt att sja om hur länge pandemin kommer att bestå, dels på grund av att man inte vet hur de omfattande stödsatser, som världens regeringar har beslutat om, kommer att falla ut. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, gör prognosen att BNP i Sverige för helåret 2020 kommer att minska med 4,9 %, att arbetslösheten vid årsskiftet 2020-2021 kommer att vara ca 10 % och att lågkonjunkturen kommer att bestå till 2023.

Den budgetproposition som regeringen lämnade till riksdagen i mitten av september innehåller omfattande tillskott till kommunsektorn under 2021. Kommunerna föreslås få andra tillskott, såväl ge-

nerella som riktade, till exempel mot äldreården. Tillskotten är dock delvis begränsade till 2021 vilket gör det svårare att budgetera för hela planperioden 2021-2024.

I den årliga rapport över kommunernas finansiella ställning som produceras av KommunForskning i Västsverige, KFi, kommer Östhammars kommun relativt väl ut. Men även om kommunens finansiella ställning är stabil så är det viktigt att stabilisera resultatnivån på en högre nivå än vad utfallet varit under de senaste åren (genomsnittligt resultat 2017 – 2019 var 0,8%). Östhammars kommun står fortsatt inför ett investeringsbehov, en befolkningssammansättning i förändring och osäkerheter vad årets coronaviruspandemi för med sig i förlängningen.

Befolkning och bostäder

Efter att sedan inledningen av 2000-talet haft en svagt nedåtgående trend ökade befolkningen i Östhammars kommun åren 2012-2018 till dagens dryga 22 000 invånare. Vändningen följde i spåren av ett ökat bostadsbyggande i kommunen, där Östhammarshem och Credentia varit tongivande aktörer. En lägre flyttbenägenhet bland unga vuxna och förbättrade kommunikationer har också bidragit till att flyttnettot gentemot övriga landet har en stabilt uppåtgående trend och varit positivt sedan 2013.

En ökad asylinvandring i spåren av konflikter i Mellanöstern har därtill påverkat befolkningsutvecklingen i Östhammars kommun, men i lägre grad än i många andra kommuner. Skärpningarna i invandringspolitikerna och svårigheterna att få till stånd en uppgörelse inom EU inverkar likväl på utvecklingen i Östhammars kommun. I kombination med lokalt byggstopp på grund av brister inom vattenförsörjningen och en generellt försvagad bostadsmarknad i landet finns därför anledning att inte skruva upp tillväxtförväntningarna alltför mycket.

Det finns utrymme för en fortsatt befolkningstillväxt, bland annat genom ett bättre utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet, men utan nyproduktion av efterfrågade bostäder i attraktiva lägen är utrymmet begränsat. 23 000 invånare år 2030 är ett rimligt antagande, men potentialen kan vara större än så om begränsningarna i bostadsbyggnad undanröjs inom kort.

Invandringen, tillsammans med de stora barnkullarna från inledningen av 1990-talet, har medfört att antalet invånare i åldrarna 19-29 år ("unga vuxna") ökat under en tioårsperiod (2007-2016). Dessa kommer nu in i de familjebildande åldrarna (30-49 år), vilket bryter den nedåtgående trenden för åldersgruppen samt kan förväntas innebära ett ökat barnafödande under en period och därmed fler invånare i åldrarna 0-18 år. Gruppen unga vuxna

kan däremot förväntas minska fram till mitten av 2020-talet, för att sedan plana ut.

Den största befolkningsökningen sker i åldersgruppen 70 år eller äldre, i takt med utvecklingen mot en åldrande befolkning som kommunen delar med riket och västvärlden i stort. En stor del av ökningen har emellertid redan skett och antalet i åldersgruppen kan förväntas plana ut under 2020-talet, i takt med att fler avlider samt att mindre årskullar följer efter 1940-talisterna.

Befolkningstillväxten i Östhammars kommun sker i huvudsak i de fem största tätorterna. Övriga tätorter och landsbygden har minskat sin befolkning under 2000-talet, men upplevt en stabilisering på senare år. Samtidigt som kommunbefolkningen totalt ökade med 194 invånare åren 2000-2017 ökade de fem största tätorternas invånarantal med

	2019	2020*	2021*	2022*	2023*	2024*
FOLKMÄNGD						
Totalt	22 250	22 391	22 529	22 666	22 804	22 938
Män	11 447	11 516	11 584	11 652	11 720	11 788
Kvinnor	10 803	10 875	10 945	11 015	11 084	11 150
0-5 år	1 452	1 458	1 426	1 420	1 433	1 444
6-15 år	2 391	2 419	2 464	2 493	2 504	2 525
16-18 år	655	666	691	712	724	715
19-64 år	11 691	11 671	11 657	11 619	11 620	11 643
65-79 år	4 511	4 597	4 669	4 734	4 714	4 680
80-w	1 550	1 581	1 621	1 689	1 808	1 930
FOLKMÄNGDSFÖRÄNDRING						
Födda	219	211	213	215	217	223
Döda	205	253	256	258	261	265
Födelsenetto	14	-42	-43	-43	-44	-42
Flyttningsnetto	179	183	181	181	181	176
Befolkningsförändring	202	141	138	137	138	134

* Befolkning utifrån SCB's befolkningsprognos 2020 med 2019 som bas

965 individer, vilket innebär att deras andel av kommunbefolkningen ökat från 61 till 65 procent. Koncentrationen till de största tätorterna kan förväntas fortgå och deras befolkningsandel uppgå till ca 68 procent framåt 2030, vilket skulle innebära ca 1 500 fler invånare än 2017, givet en kommunbefolkning om 23 000 invånare. Därmed finns också ett behov av nya bostäder, som emellertid blir svårt att uppfylla om inte problemen inom vattenförsörjningen åtgärdas inom snar framtid.

Bostadsbyggandet är en avgörande komponent för att öka inflyttningen till kommunen, men det finns också utrymme inom det befintliga bostadsbeståndet. Exempelvis i småhus som idag befolkas av en eller två äldre individer men som förr eller senare kan komma att hysa en hel familj. Nettoinflyttning sker främst i familjeåldrarna och därmed också av barn/ungdomar. På senare år har det även skett en betydande nettoinflyttning i medelåldrarna 50-69 år. Bland unga vuxna finns ett kontinuerligt flyttningunderskott, härrörande inte minst till ungdomars flytt till högre utbildning och/eller arbete i de större städerna. Gruppen unga vuxna förväntas dock minska kommande år, vilket innebär att även detta underskott kan förväntas minska.

Som konstaterades ovan förefaller det svårt att locka högutbildade med arbetsplats i Östhammars kommun att också bosätta sig i kommunen. Samtidigt vittnar flera stora arbetsgivare om svårigheter att rekrytera spetskompetens. Att denna arbetskraft är koncentrerad till högskoleorterna är naturligt. Att den är svår att locka att bosätta sig i eller pendla till kommunen är dock ett problem som blir mer påtagligt i takt med att kraven på kompetens ökat i arbetslivet. Det är angeläget att boendeattraktiviteten utvecklas, med hänsyn till dessa målgrupper.

Även könsbalansen förtjänar särskild uppmärksam-

het. Det bor sex procent fler män än kvinnor i Östhammars kommun och särskilt bland unga vuxna finns ett växande underskott på kvinnor. I slutet av 2018 gick det 1,24 män på varje kvinna i åldrarna 19-29 år, vilket till del beror på att de senaste årens asylinvandring dominerats av pojkar/män. Sett till hela perioden 2000-2018 har det dock flyttat in ungefär lika många kvinnor som män till kommunen. Utflyttningen är däremot större bland kvinnor, som i något högre grad söker sig vidare till högre utbildning på annan ort. Det kan även vara så att kommunen i lägre grad uppfattas som attraktiv av kvinnor än av män i valet av boendeort, vilket återverkar på familjebildning och barnafödande.

Bostadsmarknadens utveckling

Bostadsutbudet i Östhammars kommun har, liksom kommuninvånarnas boendepreferenser, genomgått endast mindre förändringar de senaste decennierna.

Sammantaget fanns år 2018 totalt 16 776 bostäder i Östhammars kommun, varav knappt 42 % i småhus, 20 % i flerbostadshus, 3 % i specialbostäder för äldre och funktionshindrade, 1 % i övriga hus samt 35 % i fritidshus. Av den totala bostadsstocken används ca 60 % för permanentboende och omkring 40 % för fritidsändamål.

Omkring 74 % av kommuninvånarna bor i småhus, 13 % i hyreslägenhet, 8 % i bostadsrättslägenhet och en dryg procent i specialbostäder. Individer i familje- och medelåldern samt barn och ungdomar bor till övervägande del i småhus, medan unga vuxna och gamla i högre grad bor i lägenhet, framför allt i hyresrätt.

Trots att det inte varit någon markant befolkningstillväxt under 2000-talet råder bostadsbrist i Östhammars kommun. Det stora antalet småhus i

relation till andra bostadsformer låser läget genom att omflyttningen blir låg och nyttjandet av bostadsbeståndet ineffektivt. Problemet förstärks av den flerkärniga tätortsstrukturen som delar upp bostadsmarknaden i flera mindre delmarknader. De som vill byta bostad söker oftast alternativ på den egna boendeorten. Den genomsnittliga hushållsstorleken har minskat i takt med en åldrande kommunbefolkning och uppgår till 2,1 invånare per bostad. Att småhus frigörs vid äldres flytt till annat boende kan förväntas innebära att den genomsnittliga hushållsstorleken ökar något kommande år.

Nyproduktionen av bostäder, inklusive ombyggnationer, har uppgått till i genomsnitt 53 per år eller totalt 1 016 för åren 2000-2018, varav 644 i småhus och 340 i flerbostadshus samt 32 genom ombyggnation av befintliga fastigheter. Större bostadsprojekt, såväl småhus som bostadsrätter och hyresrätter, har genomförts framför allt i Östhammar, Österbybruk och Alunda, men även i Öregrund. Gimo har släpat efter i detta avseende, men intresset ökat på senare år efter färdigställandet av nya 288:an. Kommunen, Östhammarshem och Credentia har varit pådrivande i bostadsproduktionen, men även Peab och ett antal mindre byggherrar har genomfört investeringar i kommunen.

Utvecklingen kulminerade 2014 med över 170 färdigställda bostäder. Utbyggnadstakten har därefter fallit tillbaka till omkring 100 nya bostäder per år, vilket även det är högt sett till kommunens utveckling de senaste decennierna. Brister i vattenförsörjningen tvingade dock kommunen att införa ett byggstopp under 2018. Genom överföringsledning från Tierp till Österbybruk 2021 och till Alunda 2022 löses vattenfrågan i dessa orter och bostadsproduktionen kan komma igång igen. I dagsläget är det endast tomter på detaljplanerad mark med

färdig infrastruktur för VA som får bebyggas. Att komma tillrätta med detta är, tillsammans med en tillräcklig och förutseende planläggning, några av de viktigaste utvecklingsfrågorna för kommunen att hantera de närmaste 5-10 åren. Inte minst i perspektivet av det intresse som finns att bosätta sig i kommunen.

Med invandringen, men också till följd av fler unga vuxna och äldre i befolkningen, har behovet av hyreslägenheter ökat. För tillfället ligger uthyrningsgraden inom Östhammarshem kontinuerligt på nära 100 procent och det tar i genomsnitt ungefär 1,5 år att få en lägenhet. En betydande del av beståndet omsätts dock varje år, vilket skapar rörlighet.

Credentia färdigställer samtidigt ett trettiotal bostadsrätter utöver de ca 100 som redan byggts i sjönära läge i Östhammars tätort. Planer finns på ytterligare ett hundratal bostäder i kommunen, företrädesvis Östhammar, men problemen inom VA innebär att endast ett trettiotal utöver de som nu byggs har klartecken från kommunen. Bolaget har köpt på sig mark och utvecklat koncept för nya målgrupper, radhus och mindre lägenheter i såväl bostads- som hyresrätt. Planer som riskerar läggas i malpåse om inte kommunen kommer tillrätta med vattenförsörjningen och det nuvarande byggstoppet hävs. Företagets bostäder har i väsentlig grad lockat till inflyttning till kommunen, varför det även får en direkt inverkan på befolkningsutvecklingen.

En markant ökning av priserna på befintliga bostäder har förbättrat kalkylerna och banat väg för ökad nyproduktion. Kreditåstramningar och svårigheter få till stånd ett utbud som matchar efterfrågan har emellertid brutit den långa uppåtgående trenden på bostadsmarknaden, inte minst i Stockholm-Uppsala-regionen. Därmed har segmentet ändrats och oron ökat för fortsatt nedgång. Något som på-

verkar såväl byggherrarnas som bostadsköparnas riskvilja. En utveckling som märks mer i de centrala delarna av regionen än i Östhammars kommun. Den väsentligt lägre prisnivån i kommunen jämfört Stockholm och Uppsala är fortfarande en möjlighet för de som vill kapitalisera på tidigare uppgångar utan att låsa in hela vinsten i ett nytt boende.

Om kommunen växer till ca 23 000 invånare innebär det ett behov av minst 450 nya bostäder, dvs. ca 40 nya bostäder per år, fördelat på uppskattningsvis 250 småhus, 150 lägenheter och 50 specialbostäder. Fortsätter koncentrationen av kommunbefolkningen till de större tätorterna är behovet större, uppskattningsvis 60 bostäder per år. Efterfrågan på småhus kan i och med en ökad

målgruppsbefolkning i familjeåldrar förväntas vara som starkast i början av perioden 2019-2030. Inom äldreboende ligger behovet av ytterligare platser närmare 2030 än 2020 medan lägenheter, framför allt hyresrätter, kan förväntas möta en stabil efterfrågan under hela perioden.

Planmässigt täcks behoven till del av befintliga eller pågående detaljplaner och det finns ett fortsatt intresse att bygga nytt från flera exploatörer. Givet att kommunen lyckas åtgärda problemen inom vattenförsörjningen och upprätthålla tillräcklig planering bör förutsättningarna att skapa utrymme för den förväntade befolkningstillväxten vara goda.

Antal hushåll i Östhammars kommun 2019 efter hushållstyp och boendeform

ÖSTHAMMAR	Småhus			Flerbostadshus		Övrigt	Totalt ant hushåll
	hyres- rätt	bostads- rätt	ägande- rätt	hyres- rätt	bostads- rätt	Spec.bost uppg saknas	
Ensamstående utan barn	68	78	1 553	1 097	831	586	4 213
Ensamstående med barn 0-24 år	12	24	264	157	37	41	535
Sammanboende utan barn	50	73	2 338	230	319	78	3 088
Sammanboende med barn 0-24 år, 1 barn	4	22	487	46	33	39	631
Sammanboende med barn 0-24 år, 2 barn	4	32	740	48	9	31	864
Sammanboende med barn 0-24 år, 3+ barn	5	15	383	36	1	21	461
Övriga hushåll	19	21	570	118	49	29	806
Totalt antal hushåll	162	265	6 335	1 732	1 279	825	10 598

Källa: BoTab1KD: Bostadspak Boende 2018 Antal hushåll efter kommun, hushållstyp och boendeform

Näringsliv/arbetsmarknad

Sysselsättningsutvecklingen har varit kontinuerligt stark i Östhammars kommun under i stort sett hela 2000-talet. Arbetsmarknaden har vuxit med över 1 000 nya jobb, trots en viss nedgång på senare år, delvis orsakad av Dannemora Minerals konkurs. Ökningen har framför allt skett relaterat till kärnkraftindustrin, men också inom byggbranschen och välfärdssektorn.

Utvecklingen kan, genom SKB:s planerade investeringar samt en växande och åldrande befolkning, förväntas fortsätta i samma spår kommande decennium och generera ytterligare omkring 800 nya arbetstillfällen. Kortsiktigt bedömer dock konjunkturinstitutet att konjunkturen planar ut 2019, vilket innebär att en lågkonjunktur kan stå för dörren till inledningen av 2020-talet. Den lokala arbetsmarknaden är emellertid relativt okänslig för den övergripande ekonomiska utvecklingen och förblev i stort sett opåverkad under finanskrisen 2008-2009. Däremot är den ytterst exponerad mot ett par lokala storföretag, som tillsammans med kommunen dominerar den lokala arbetsmarknaden.

Östhammar är sedan länge en kommun präglad av kärnkraftindustrin (Forsmarks Kraftgrupp och SKB, med relaterade verksamheter inom företags-tjänster) och Sandvik Coromant. Detta beroende har stärkts under 2000-talet och kommer fortsätta stärkas när byggnationen av slutförvaret för använt kärnbränsle samt utbyggnaden av SFR inleds. Forsmarks Kraftgrupp förväntas driva sina reaktorer under hela deras livslängd om 60 år, dvs. till omkring 2045. Sandvik Coromants produktionsanläggning i Gimo är samtidigt en av världens största fabriker för tillverkning av hårdmetallskär och verktyg, med en stark produktportfölj och effektiv verksamhet. Den tillverkande industrin i Östhammars kommun förväntas stå stark i perspektivet 2030, men på längre sikt är prognosen mera osäker.

Inom byggindustri beräknas SKB:s förväntade byggnation av ett slutförvar för använt kärnbränsle och utbyggnad av SFR få en positiv inverkan på sysselsättningen under 2020-talet. Det rör sig som mest om upp till 400 resp. 250 sysselsatta under byggnationen, medan driften sysselsätter omkring 250 resp. 25 anställda vardera. Utöver byggjobb påverkas även leverantörer av transporter och företagstjänster positivt. Det finns även ett fortsatt behov av nya bostäder, såsom redogjorts för ovan och planeras även investeringar i ny infrastruktur, däribland färdigställandet av sista etappen av 288:an mellan Gimo och Östhammar.

Sammantaget förväntas sysselsättningsnivån inom den lokala byggindustrin öka, såväl andelsmässigt som i absoluta tal. Även sysselsättningen inom företagstjänster kan förväntas öka i omfattning i kommunen. Till det bidrar även en generell omställning av näringslivet mot en ökad andel tjänster, som dock mer gynnat större städer och högskoleorter än kommuner som Östhammar.

Utvecklingen inom privat service - handel, hotell och restauranger samt personliga och kulturella tjänster - står däremot mer eller mindre still i kommunen. Närheten till utbudet i Uppsala konkurrerar med lokala aktörer inom dessa områden. Därtill är den lokala efterfrågan splittrad på flera mindre tätorter, vilket hämmat utvecklingen. SKB:s utbyggnadsprojekt och en ökad kommunbefolkning kan förväntas ge utrymme för nya arbetstillfällen kommande decennium. Samtidigt rationaliseras verksamheter, inte minst handeln, av pågående digitalisering, varför nettotillskottet blir begränsat.

Den största sysselsättningsökningen till 2030 förväntas inom välfärdssektorn. Fler barn och äldre innebär behov av fler anställda inom de personaltensiva verksamheterna barn- och äldreomsorg, men också inom skolan. Det är en stor utmaning

för kommunen att hantera – såväl finansiellt som rekryteringsmässigt – men innebär samtidigt en balansering av den industripräglade lokala arbetsmarknaden. Något som har betydelse för att locka nya invånare, men också för möjligheterna för exempelvis unga och nyanlända att hitta jobb i kommunen.

Det pågår samtidigt ett kontinuerligt arbete att utveckla lokala företag och locka nya verksamheter. Många företag har fått hjälp att utveckla sin befintliga verksamhet genom de verktyg som erbjuds av näringsfrämjande aktörer i kommunen och regionen. Erfarenheten är att en lokalt förankrad verksamhetslogik tillsammans med finansiella stöd kan göra skillnad för sannolikheten att en utveckling ska komma till stånd. Däremot är det svårare att på förhand bestämma vilka företag och branscher man ska satsa på – det handlar i hög grad om att se till det enskilda företaget och företagaren och deras unika förutsättningar i relation till vad kommunen kan erbjuda.

Könsuppdelad arbetsmarknad

En lokal arbetsmarknad präglad av traditionellt mansdominerade yrken tillsammans med en låg förekomst av traditionellt kvinnodominerade akademikeryrken gör att den för unga, framför allt kvinnor, kan framstå som begränsad vad gäller karriärmöjligheter. Följden blir ofta flytt till större ort för utbildning och arbete och att en stad som Uppsala kan framstå som mer attraktiv som boendeort även om man arbetar i Östhammars kommun.

Följden blir också att det framför allt är männen som tjänar på den förväntade expansionen inom industri och företagstjänster, som framför allt berör tekniska och hantverksmässiga yrken, men även de kvinnodominerade serviceyrkena går en stabil framtid till mötes, inte minst vad gäller vårdutbil-

dade. Inom vissa kvinnodominerade yrken, exempelvis bland undersköterskor, finns även ett stort rekryteringsbehov till följd av pensioneringar.

Lokal grund- och fortbildning spelar här en viktig roll för att möta behoven, men behöver kontinuerligt anpassas vad gäller volym och inriktning utifrån de förändringar som sker på arbetsmarknaden. Detta förutsätter en nära samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsgivare, vilket i Östhammars kommun främst sker i relation till FKA och Sandvik och på gymnasial nivå. Exempel på detta är Wilhelm Haglunds skola, Forsmarks skola samt den yh-utbildning till processtekniker som anordnas av Gimo Utbildnings AB, som även driver Wilhelm Haglunds skola. Kommunen (Bruksgymnasiet) ingår även i Vård- och omsorgscollege Uppsala län, i samverkan med Region Uppsala, kommunala och privata arbetsgivare, fackförbundet Kommunal, ungdomsgymnasiet, vuxenutbildningen, yrkeshögskolan, Uppsala universitet och arbetsförmedlingen.

Omkring 37 procent av de befintliga arbetstillfällena är inom yrken som vanligtvis kräver eftergymnasial utbildning, medan endast 22 procent av befolkningen i åldrarna 16-74 år har sådan utbildning (37 procent i riket), medräknat eftergymnasial utbildning kortare än tre år. Den största yrkesgruppen i kommunen, ingenjörer och tekniker, har ökat avsevärt 2014-2017 och kräver vanligtvis kortare högskoleutbildning eller motsvarande.

Omställningen mot ett mer kunskapsintensivt näringsliv går således snabbare än ökningen av befolkningens formella kompetens i Östhammars kommun, vilket påverkar rekryteringen av högutbildad kompetens till olika verksamheter. Till stor del får denna rekryteras från närliggande universitets- och högskoleorter, medföljden att de bäst betalda jobben till stor del sköts av inpendlad arbetskraft.

Förutom att skatteintäkter går kommunen förbi finns också en påtaglig problematik i att fylla positionerna.

Utpendlingen, som omfattar drygt 3 300 individer, har jämnat ut sig vad gäller fördelningen mellan män och kvinnor, även om det fortfarande är något fler män som pendlar ut.

Inpendlingen domineras däremot fortsatt starkt av männen (verksamma inom inte minst tekniska yrken), som är mer än dubbelt så många som kvinnorna. Även bland de senare uppgår antalet inpendlare emellertid till över 700 och totalt pendlar ca 2 250 individer till arbete i Östhammars kommun.

Trots pendlingens omfattning domineras den lokala kompetensförsörjningen inom flertalet yrkesgrupper av de ca 7 400 individer som både bor och arbetar i kommunen. Bland dessa råder i allmänhet full sysselsättning (över 80 procents arbetsdeltagande i åldrarna 20-64 år), även om det finns individer som av olika skäl har svårt att hitta ett jobb. Även detta försvårar expansion på den lokala arbetsmarknaden, då det inte finns några lediga resurser att tillgå.

Arbetsmarknaden är betydligt bredare och mer dynamisk i exempelvis Uppsala, vilket gör det svårt att locka den kvalificerade arbetskraften till Östhammars kommun. Det är också betydligt fler som pendlar från Östhammars kommun till arbete Uppsala med flera kommuner, än som gör det omvända. Pendlingsunderskottet gentemot Uppsala uppgår till hela 1 355 individer.

Inom de flesta branscher finns betydligt fler arbetstagare än arbetstillfällen i kommunen, undantagen är industrin (Sandvik) samt företag inom energi och miljö (FKA och SKB). Drygt 30% av arbetstagarna

som bor i Östhammars kommun pendlar till andra kommuner för att arbeta, medan 23% av arbetarna i kommunen utförs av inpendlad arbetskraft. Utpendlingen går i huvudsak till Uppsala, medan inpendlarna i högre grad även kommer från Tierp. Betydande pendlingsflöden finns även till/från Gävle, Norrtälje, Stockholm och Sigtuna (Arlanda). Utpendlingsöverskottet till Uppsala domineras av yrken inom vårdsektorn, framför allt undersköterskor, medan inpendlingsöverskottet till Östhammar från Uppsala domineras av ingenjörer och tekniker.

Prognosen är dessutom att befolkningen i arbetsför ålder, 16-74 år, kommer att vara oförändrad i perspektivet 2030, samtidigt som arbetsmarknaden förväntas expandera med 800 arbetstillfällen. Sysselsättningsgraden kan således förväntas vara fortsatt hög i kommunen och problemen vad gäller expansionsutrymme kvarstå. Till del kommer rekryteringsbehoven förmodligen att lösas genom en minskad nettoutpendling av arbetskraft från kommunen. Exempelvis inom vårdirken där den lokala efterfrågan väntas öka och det finns ett betydande överskott på vårdutbildad arbetskraft i kommunen. Men, det krävs även en ökad inpendling, framför allt av eftergymnasial arbetskraft, för att ekvationen ska gå ihop.

I februari 2019 fanns 437 öppet arbetslösa eller sökande i program i kommunen, vilket var samma nivå som året innan. Färre än 200 hade varit utan arbete i över ett år, dvs. kan betraktas som långtidsarbetslösa. Samtidigt har antalet lediga platser minskat från 459 i februari 2018 till 330 i februari 2019. En konjunkturavmattning, som innebär större svårigheter kommande år vad gäller utsatta gruppers försörjning. I dagsläget är situationen emellertid inte alarmerande vad gäller andel av befolkningen som är beroende av sociala ersättningar och bidrag för sin försörjning. Kommunen

ligger på en lägre nivå än rikssnittet och trenden de senaste åren har varit att andelen minskar, om än med periodvisa uppgångar.

I Östhammars kommun var 11,2 procent, motsvarande ca 1 286 individer (helårsekvivalenter), beroende av sociala ersättningar och bidrag vid halvårsskiftet 2018. Av dessa var 72 procent kopplade till sjukpenning samt sjuk- o aktivitetsersättning (67% jan 2014), 25 procent till arbetslöshet o arbetsmarknadsåtgärder (25% jan 2014) samt 3 procent till ekonomiskt bistånd (8% jan 2014). I viss mån korrelerar dessa siffror med en ökad invandring, framför allt vad gäller individer i arbetsmarknadsåtgärder samt med ekonomiskt bistånd.

Det tar som regel lång tid, ofta fem till tio år, att permanent etablera utomeuropeiska invandrare på arbetsmarknaden. Det är angeläget ur såväl integrations- som försörjningssynpunkt att detta kan ske så fort som möjligt. I Östhammars kommun innebär emellertid närheten till Stockholm och Uppsala ett lägre beroende av den lokala arbetsmarknaden och många väljer även att flytta vidare från kommunen. Likväl krävs åtgärder för att undvika att grupper hamnar i långvarigt utanförskap, med de sociala problem det kan innebära. Detta gäller särskilt i lågkonjunktur och i synnerhet individer med svag utbildningsbakgrund och bristande språkkunskaper.

Totalt sett är kommuninvånarnas försörjnings- och inkomstsituation emellertid gynnsam. Medianinkomsten ligger på 327 tkr, att jämföra med 318 i länet och 319 i riket. En stark ökning har skett i antal invånare i de högre inkomstklasserna sedan år 2000. Förvisso till del beroende på den allmänna prisutvecklingen, men också till följd av reala inkomstökningar.

Skattekraften i kommunen ligger på en god nivå, med skatteintäkter om 46 700 kronor per invånare jämfört 45 500 som genomsnitt i riket år 2018. Kommunen ligger även på rikssnitt vad gäller stadsbidrag och utjämning, drygt 9 300 kronor per invånare. Kommunens verksamhetskostnader (brutto) ligger också på rikssnittet, 67 600 jämfört 67 900 kronor per invånare år 2018. Kommunens ekonomi får anses vara ansträngd, särskilt i perspektivet av de växande behoven inom äldreomsorgen, bristerna i VA-försörjningen och den kostnadsdrivande tätortsstrukturen där det är svårt att uppnå skalfördelar.

Finansiell analys

Samhällsekonomi

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, gör prognosen att BNP i Sverige för helåret 2020 kommer att minska med 4,9 %, att arbetslösheten vid årsskiftet 2020-2021 kommer att vara ca 10 % och att lågkonjunkturen kommer att bestå till 2023.

Kommunens förutsättningar

Östhammars kommun står inför ett tufft ekonomiskt läge och behöver för att nå sina mål arbeta med effektiviserings- och besparingsplaner för den kommande budgetperioden. Utmaningarna är många, förutom demografi med fler äldre och yngre så bidrar staten till kostnadsöverföringar t.ex. genom neddragning av Arbetsförmedlingen samt Försäkringskassans striktare tolkning av regler för personlig assistans.

Det ekonomiska läget gör att vi behöver effektivisera och förenkla arbetet med de administrativa uppgifterna framöver. Arbetet med detta har påbörjats under 2019 med en översyn av kommunens administrativa organisation för att få en mer kostnadseffektiv organisation och att frigöra resurser till välfärden. Under 2020 har arbetet med organisationsförändring pågått och en ny organisation med start 1/1 2021 införs.

Kommunkoncernen står inför stora investeringar som kommer kräva nya lån och troligtvis nya borgensåtaganden. Det finns en risk att vi når koncernens lånetak om vi inte noga prioriterar alla de behov som finns för kommunens och koncernföretagens anläggningar.

God ekonomisk hushållning, finansiella styrtalet

God ekonomisk hushållning är ett lagkrav som innebär att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Vidare anges att om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet återställas under de närmaste följande tre åren. Budgeten för 2020 och den ekonomiska planen för 2021-2023 uppfyller balanskravet.

Vidare följer Östhammars kommun, för god ekonomisk hushållning finansiella mål

- Resultatöverskott i procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ska på lång sikt uppgå till lägst 2,0 %. Målvärdet i budget 2020 är 1,9 %.
- Verksamheternas nettokostnad får inte öka snabbare än ökningen av skatteintäkter och generella bidrag.
- Samtliga nämnder följer budget. Om en nämnd prognosticerar ett underskott/överskott om > 1 % av sin budgetram ska Kommunstyrelsen skyndsamt underrättas.

Sammanfattning

Östhammars kommun budgeterar ett resultat för 2021 på 15,8 mnkr vilket motsvarar 1,15 % av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (nedan kallat skatter och bidrag). Inte under hela planperioden beräknas budgeterat resultat nå upp till önskade 2 % av skatter och bidrag.

Östhammars totala nettoinvesteringar beräknas under 2021 uppgå till 214 mnkr. Totalt under perioden mellan 2021 till 2024 beräknas kommunen investera för 786 mnkr.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna efter avdrag för investeringsbidrag beräknas under 2021 uppgå till 39 %. Detta innebär att investeringarna under 2021 inte förväntas kunna finansieras med skatteintäkter och investeringsbidrag, utan kommunen måste låna för att finansiera investeringarna.

För att finansiera pågående investeringar 2020 samt nya 2021 och 2022 beräknas de långfristiga lånen öka med 200 mnkr 2021 och totalt under perioden med 540 mnkr för att uppgå till 1 010 mnkr vid utgången av 2024.

Kommunen budgeterar en oförändrad skattesats med 21,69 % under perioden.

Resultat och kapacitet

Enligt policyn för god ekonomisk hushållning är målet att årets resultat ska uppgå till minst 2 % av skatter och bidrag. Verksamhetens nettokostnad får inte öka snabbare än ökningen av skatter och bidrag. Det ger utrymme för att över en längre tid skattefinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen. Det innebär att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet, behålls.

UTVECKLING AV NETTOKOSTNADER, SKATTER OCH BIDRAG SAMT ÅRETS RESULTAT

Budget	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Utveckling av skatter och bidrag (%)	1,0	1,0	1,0	1,0
Nettokostnadsutveckling (%)	1,1	1,0	1,0	1,0
Årets resultat (mnkr)	15,8	4,3	5,3	8,3
Årets resultat/skatter o bidrag (%)	1,2	0,3	0,4	0,6

Budgeterade investeringar

Östhammars sammanlagda investeringar för perioden 2021- 2024 uppgår totalt till 786 mnkr. De budgeterade nettoinvesteringarna beräknas för 2021 uppgå till 214 mnkr.

Även för 2022 - 2024 är investeringstakten hög och vi kommer inte att nå en investeringstakt på 95 mnkr under perioden. Detta är en nivå där kommunen själv kan finansiera sina investeringar utan att ta upp nya lån. Den höga investeringsnivån beror till stor del på den demografiska utvecklingen som kräver fler verksamhetslokaler samt att kommunens reinvesteringsbehov för fastigheter och anläggningar som byggdes under 1960–1970 talen har ökat.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar, 100 % innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna beräknas under 2021 uppgå till 39 %. Detta innebär att kommunen till stor del måste låna för att finansiera investeringarna.

Enligt policyn för god ekonomisk hushållning är målet att skattefinansieringsgraden av investeringarna ska vara 100 %. Eftersom tidigare planerade och pågående investeringar har förskjutits in i denna planperiod och investeringsbehovet bedöms som fortsatt högt, är det inte möjligt att uppnå målet 100 % före 2024.

NETTOINVESTERINGAR

Budget	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Nettoinvesteringar (mnkr)	214	160	230	184
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringar (%)	39	46	33	43

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas. För att uppnå god ekonomisk hushållning bör kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser vara positiv.

SOLIDITET

Budget	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Soliditet enligt balansräkningen (%)	44	43	40	38
Soliditet inkl samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt (%)	13	13	12	12

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Balanskravet innebär i korthet att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske.

Syftet med RUR är att kunna reservera medel för att täcka underskott vid ett senare tillfälle när skatteunderlagsutvecklingen är svag. Med RUR kan kommunen vid en tillfällig intäktsdämpning undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter som eventuellt senare måste byggas upp igen. Avsikten är således att inte skjuta upp långsiktigt nödvändiga beslut om en verksamhet eller ekonomin i stort, det vill säga inte hämma åtgärder som är viktiga ur effektivitetssynpunkt.

I tabellen nedan redovisas en budgeterad balanskravsutredning inklusive resultatutjämningsreserven (RUR) för Östhammar under 2021 till 2024. Kommunen budgeterar ett resultat under 2021 på 15,8 mnkr. Även för åren 2022-2024 budgeteras mindre överskott. Inga realisationsvinster eller andra poster som påverkar årets resultat efter balanskravsutredning före avsättning till RUR har budgeterats under perioden.

Nästa steg i balanskravsutredningen utgörs av medel som förs till eller från RUR. Kommunen har hittills gjort 22,3 mnkr i avsättning till RUR och budgeterar inte för att göra några reservering till eller disponering från RUR under planperioden.

BALANSKRAVSUTREDNING

Budget	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Årets resultat	15,8	4,3	5,3	8,3
Reduceringavsamtliga realisationsvinster	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	15,8	4,3	5,3	8,3
Reservering till resul- tatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0	0
Disponering till resul- tatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0	0
Balanskravsresultat	15,8	4,3	5,3	8,3

Avslutande kommentar

Budgeten för Östhammars kommun är upprättad med ledning av den policy som antagits för god ekonomisk hushållning. Kommunen beräknas under perioden 2021 till 2024 inte nå det resultatkrav på 2 % som kommunen har beslutat i policyn. Kommunen beräknas uppfylla balanskravet under hela perioden. Av de övriga målen är det skattefinansieringsgraden som bedöms svårt att nå med hänvisning till de stora investeringar som behövs.

Skatter- och bidrag

Prognosen bygger på hur Sveriges kommuner och Landsting har bedömt skatteunderlagets utveckling samt utjämningsystemens förändringar under perioden 2020 - 2024.	År	30 jun	1 nov	Förändring 1 november året innan
	2017	21 865	21 954	+179
	2018	22 030	22 022	+68
	2019	22 158	22 202	+180
Enligt kommunens egen prognos bedöms antalet invånare vara 22 300 den 1 november 2020. Befolkningen bedöms öka med 100, 150 och 200 under resp år 2021- 2024.	2020	22 294	22 300	(ursprunglig prognos) +98
	2020	22 294	22 300	(Ny prognos 200901) +98
I Tabell: Befolkningsförändringar (1 november är det datum som avgör nästkommande års nivå inom skatte- och utjämningsystemen)	2021		22 450	(prognos) +100
	2022		22 650	(prognos) +150
	2023		22 850	(prognos) +200

Skatte- och bidragsprognos 2020 - 2024

Antal invånare den 1/11 året före	22 202	22 300	22 450	22 650	22 850
	Fastställt	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos
	2020	2021	2022	2023	2024
Eget skatteunderlag	50 232	50 184	51 465	53 264	55 070
Garanterat skatteunderlag	59 370	59 745	61 330	63 838	66 195
Underlag för inkomstutjämning	9 138	9 561	9 864	10 575	11 125
Kommunens skattesats	21,69	21,69	21,69	21,69	21,69
Länsviss skattesats	19,14	19,14	19,14	19,14	19,14
	mnkr	mnkr	mnkr	mnkr	mnkr
Skatteintäkt före utjämning	1 089,5	1 088,5	1 116,3	1 155,3	1 194,5
Inkomstutjämning	174,9	183,0	188,8	202,4	212,9
Kostnadsutjämning	-22,6	-15,7	-15,8	-16,0	-16,1
Regleringsbidrag/avgift	22,7	66,4	56,4	39,5	33,7
Fastighetsavgift	62,9	68,8	69,8	70,8	71,8
LSS utjämning	-16,599	-16,4	-16,5	-16,7	-16,8
SKATTER, BIDRAG O UTJÄMNING	1 310,9	1 374,5	1 398,9	1 435,3	1 480,0
Korrigerad negativ slutavräkning 2019	-4,7				
Slutavräkning 2020	-12,7				
Slutavräkning 2021		-7,9			
SUMMA SKATTER, BIDRAG OCH UTJÄMNING	1 293,4	1 366,7	1 398,9	1 435,3	1 480,0
Kommunens del av extra bidrag utöver inräknat ovan	45,1	0	0	0	0
Summa inkl extra bidrag	1 338,5	1 366,7	1 398,9	1 435,3	1 480,0

Målarbete

Kommunfullmäktige har med utgångspunkt i Vision 2020 beslutat om fyra strategiska inriktningsområden som ska vara vägledande för all verksamhet i kommunen.

De fyra strategiska inriktningsområdena är en del av kommunens styrmodell – Styrhuset.

Vi följer årligen utvecklingen inom de strategiska inriktningsområdena genom tolv styrtal (S1-S12) som är relevanta för vad vi vill uppnå, är jämförbara med andra kommuner och som huvudsakligen mäts av andra. God ekonomisk hushållning är ett lagkrav som innebär att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

STRATEGISKA INRIKTNINGSOMRÅDEN

- En attraktiv och växande kommun
- En hållbar kommun
- En lärande kommun
- En öppen kommun

En attraktiv och växande kommun

Som naturskön kust- och skärgårdskommun i utkanten av den dynamiska och snabbväxande Uppsala-Stockholm regionen finns naturliga förutsättningar för kommunen att växa invånarmässigt. Hög kvalitet i de kommunala välfärdstjänsterna och ett välmående näringsliv är nycklar i att kunna attrahera nya invånare.

En hållbar kommun

Hållbar utveckling knyter ihop hållbarheten i ekosystemen med de sociala och ekonomiska utmaningar mänskligheten står inför. Det strategiska inriktningsområdet En hållbar kommun ringar in samtliga tre hållbarhetsaspekter. I korthet innebär det att vi strävar efter ett effektivt resursutnyttjande, ej skadar miljön och arbetar långsiktigt för att ta ansvar för kommande generationer; att

utveckla och bevara ska kunna växa tillsammans. Det betyder också att vi vill säkra jämlika och goda möjligheter till delaktighet, sammanhållning och engagemang liksom hälsa, välmående och trygghet genom hela livet.

En lärande kommun

Allt fler arbeten kräver högre utbildning och risken är stor att personer med bristfällig utbildning hamnar allt längre ifrån arbetsmarknaden och anställningsbarhet. Förbättrad skolframgång och det livslånga lärande är framgångsfaktorer för minskat utanförskap. Ett sätt att arbeta för en förbättrad kompetensförsörjning är samverkan mellan skola, akademi och näringsliv.

En öppen kommun

Ett hållbart samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget. En viktig aspekt i detta är människors känsla av sammanhang och möjlighet att vara delaktiga och kunna påverka. Utöver att rösta i allmänna val erbjuder kommunen flera ingångar för invånare att delta i den lokala samhällsutvecklingen. Bland annat handlar det om att bjuda in till medborgardialoger kring viktiga frågor, tillhandahålla lättillgängliga tjänster för engagemang, skapa insyn i kommunens verksamheter och ha en god och ändamålsenlig tillgänglighet.

Strategiskt inriktningsområde	Styrtal	Utfall 2019	Måltal 2020	Måltal 2021
En attraktiv och växande kommun	S1: Företagarnas nöjdhet med kommunens service	62	75	70
	S2: Befolkningsutveckling	202	100	100
	S3: Kommunens boendeattraktivitet	30	35	140*
En hållbar kommun	S4: Långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster	0,9 %	1,6 %	1,15 %
	S5: Medellivslängd	83,3	83	83,3
	S6: Aktuell hållbarhets ranking	127	125	125
En lärande kommun	S7: Andel elever som tagit gymnasieexamen	74	82,0	75
	S8: Näringslivet upplevelse av hur väl det går att rekrytera medarbetare	2,45	2,90	2,6
	S9: Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete	72 %	80 %	85 %
En öppen kommun	S10: Andel invånare med upplevd möjlighet att delta aktivt i arbetet med kommunens utveckling			_*
	S11: Andel invånare med förtroende för kommunens politiker			_*
	S12: Andel invånare som känner sig trygga i sitt bostadsområde när det är mörkt ute			_*

*Nytt styrtal eller ny mätmetod, se mer under beskrivning per styrtal

S1: Företagarnas nöjdhet med kommunens service

Löpande Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Undersökningen sker i samarbete med SKR och Stockholm Business Alliance (SBA).

Enkäten innehåller 37 frågor, varav 11 bakgrundsfrågor, tre NKI-frågor (nöjd-kund-index) samt 23 frågor kopplade till sex serviceområden: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet.

Källa: Kolada U07451

Högt är bra.

S2: Befolkningsutveckling, nettoökning av befolkningen

Den rapporterade befolkningsutvecklingen är resultat av antalet födda, avlidna, in- och utflyttade personer under ett år.

För helårsrapportering används den officiella SCB-statistiken per den 31/12. För delårsrapportering används preliminär statistik som hämtas ur GIS systemet.

Källa: SCB

Högt är bra.

S3: Kommunernas boendeattraktivitet

Bäst att leva är en årlig undersökning där Handelshögskolan i Jönköping och tidningen Fokus poängsätter Sveriges kommuner. Drygt 210 faktorer mäts i undersökningen. Till exempel trygghet, resultat och investeringar i utbildning i allt från förskola till gymnasieskola och antalet sociala faktorer som visar hur kommuninvånarna mår.

*Från utfall 2020 jämförs samtliga kommuner med varandra och snittet för riket och inte utifrån kommunkategorierna storstadskommuner, stadskommuner, landsbygdskommuner och glesbygdskommuner. Före 2020 redovisade Östhammars kommun utifrån kategorin landsbygdskommuner och dokumenterade utfall före 2020 syftar till ranking inom denna grupp och utfall 2020 och framåt syftar till antal tilldelade poäng.

Det ger att måltal och utfall före 2020 inte kan ställas i relation till motsvarande efter 2020.

Källa: Tidskriften Fokus

Högt är bra.

S4: Långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster, resultat i % av skatter

Det kommunala balanskravet innebär att kommunen ska visa ett resultatöverskott. Intäkterna från skatter och statsbidrag ska vara större än kommunens nettokostnader. Om ett negativt resultat redovisas ska detta regleras under de tre nästkommande åren. Genom att budgetera för ett resultatöverskott skapas ett utrymme för att finansiera kommunens investeringar.

Källa: Egen redovisning

Högt är bra.

S5: Medellivslängd

Beräknad återstående medellivslängd i antal år vid födseln för personer födda i Sverige. Redovisas även könsuppdelat.

Källa: Kolada N00923 / N00925

Högt är bra.

S6: Tidskriften Aktuell hållbarhet:s ranking av kommuner

Sveriges Miljökommuner är en årlig undersökning där tidningen Aktuell hållbarhet rankar Sveriges kommuner. Undersökningen åskådliggör på ett relativt bra sätt om kommunen ligger i toppen, mitten eller botten jämfört med andra kommuner i landet genom jämförelse av ett stort antal variabler relaterade till hållbarhet.

Källa: Tidskriften Aktuell hållbarhet.

Lågt är bra.

S7: Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år

Gymnasieelever med examen inom 4 år, lägeskommun, andel (%)

Antal elever som började på gymnasium i kommunen för 4 år sedan med examen inom 4 år, inkl. IM dividerat med antal elever som började på gymnasium i kommunen för 4 år sedan, inkl. IM (introduktionsprogram). Redovisas även könsuppdelat.

Källa: Kolada, N17457

Högt är bra.

S8: Näringslivets upplevelse av hur väl det går att rekrytera medarbetare i vårt geografiska område

Vi mäter Svenskt Näringslivs ranking och den betygsättning de ger frågan om möjligheten att rekrytera kompetens. Mätningen görs en gång om året i samband med deras undersökning. <https://www.foretagsklimat.se/enkatsvar>

Högt är bra.

S9: Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete

Styrtalet avser andelen medarbetare som upplever att de utvecklats det senaste året. Frågeställningen är en av flera i den medarbetarundersökning som distribueras till samtliga anställda.

Källa: egen undersökning

Högt är bra.

S10: Andel invånare med upplevd möjlighet att delta aktivt i arbetet med kommunens utveckling

Resultatet hämtas från SCB:s årliga medborgarundersökning och baseras på självrapporterade mått, utifrån en randomiserad grupp invånare. Fråga 31 c i medborgarenkäten och andelen som svarat "Till stor del" och "Helt och hållet". Redovisas även könsuppdelat.

*Före 2021 presenterades utfall som ett INDEX och frågeställningen var delvis en annan, varför jämförelse över tid inte är möjlig och inget måltal sätts därför till 2021.

Källa: SCB

Högt är bra.

S11: Andel invånare med förtroende för kommunens politiker

Resultatet hämtas från SCB:s årliga medborgarundersökning och baseras på självrapporterade mått, utifrån en randomiserad grupp invånare. Utfallet baseras på fråga 36 a i medborgarundersökningen och andelen som svarat "Till stor del" och "Helt och hållet". Nyckeltalsnummer skrivs in när det finns tillgängligt. Redovisas även könsuppdelat.

*Före 2021 presenterades utfall som ett INDEX och frågeställningen var delvis en annan, varför jämförelse över tid inte är möjlig och inget måltal sätts därför till 2021.

Källa: SCB

Högt är bra.

S12: Andel invånare som känner sig trygga i sitt bostadsområde när det är mörkt ute

Resultatet hämtas från SCB:s årliga medborgarundersökning och baseras på självrapporterade mått, utifrån en randomiserad grupp invånare. Utfallet baseras på fråga 19 a i medborgarundersökningen och andelen som svarat "Till stor del" och "Helt och hållet".

*Före 2021 presenterades utfall som ett INDEX och frågeställningen var delvis en annan, varför jämförelse över tid inte är möjlig och inget måltal sätts därför till 2021.

Källa: SCB

Högt är bra.

Hållbarhetsnyckeltal

Redovisning och analys av valda hållbarhetsnyckeltal kommer att göras i kommunens årsredovisning och ersätter kommunens nuvarande Hållbarhets-

bokslut. Hållbarhets-nyckeltalen knyter an till de globala Agenda 2030-målen.

Nyckeltal

Demografisk försörjningskvot	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (%) av bef.	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	
Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigevalet, andel (%)	
Risk för undernäring på särskilda boenden	
Halt totalfosfor och totalkväve (µg/l) i kustvatten inom mätprogram Svealands Kustvattenvårdsförbund.	
Allmänt sett, tycker du att man kan lita på människor?	
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)	
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	

Driftbudget

NETTOKOSTNADER PER NÄMND (TKR)	BUDGET 2020	BUDGET 2021	BUDGET 2022	BUDGET 2023	BUDGET 2024
Kommunstyrelse (KS)	-176 134	-187 998	-192 398	-195 598	-199 998
varav finansförvaltning	-16 342	-17 342	-18 342	-19 342	-20 342
varav kommunledningskontor	-101 547	-103 956	-104 556	-103 956	-104 556
varav enheten för arbete o sysselsättning (AME)	-8 101	-7 667	-7 667	-7 667	-7 667
varav teknisk förvaltning	-50 145	-59 033	-61 833	-64 633	-67 433
Lokal Säkerhetsnämnd	0	0	0	0	0
Bygg- och miljönämnd (BMN)	-7 376	-8 197	-8 197	-8 197	-8 197
Kultur- och fritidsnämnd (KFN)	-39 955	-41 831	-41 831	-41 831	-45 431
Barn- och utbildningsnämnd (BUN)	-561 149	-588 889	-594 804	-594 479	-594 479
Socialnämnd (SN)	-494 651	-537 274	-544 549	-553 724	-551 424
Socialnämnd extra statsbidrag		11 800	11 800	11 800	0
Lönepott	0	0	-2 000	-2 000	-2 000
Rationaliseringar	3 500	5 000	8 500	13 500	18 500
Uppräkning 2022 - 2024	0	0	-26 601	-54 036	-82 140
Verksamhetens nettokostnad	-1 275 766	-1 347 389	-1 390 080	-1 424 565	-1 465 169
Skatter och generella statsbidrag	1 303 291	1 366 658	1 398 893	1 435 320	1 479 973
Räntenetto	-2 500	-3 500	-4 500	-5 500	-6 500
ÅRETS RESULTAT	25 025	15 769	4 313	5 255	8 304

Driftbudget 2021

Förändringar jämfört med 2020 års budget

Till 2021 räknas lönebudgeten för 2020 för sektorerna Bildning, Omsorg och Samhälle upp med 2 % en ökning på 16,7 mnkr. Övriga nettokostnader räknas upp med 1,3% efter KPI-KS januari, en ökning med netto 5,4 mnkr. För sektorn Gemensamt verksamhetsstöd räknas inte ramen upp.

Enligt plan sker en besparing om 3,0 mnkr fördelat mellan nämnderna BUN och SN med 1,4 mnkr vardera och övriga nämnder och kontor 0,2 mnkr.

Kommunstyrelse

Rationaliseringar på 5,0 mnkr ligger under kommunstyrelsen men kan beröra alla nämnder och sektorer. ÖsthammarDirekt: En besparing på 400 tkr för konsumentvägledning. Marknad och kommunikation: Ett tillfälligt bidrag om 200 tkr under tre år tas bort. Gemensam Överförmyndarnämnd: Justering av budget, minskning 0,3 mnkr.

Lednings- och verksamhetsstöd (LVS): Växling till Kultur- och fritidsnämnden 0,2 mnkr bidrag. Utökad ram 1,3 mnkr till arbete med sänkta sjukskrivnings-

tal och 0,4 mnkr till e-arkiv.

Arbetsmarknadsenheten: Sänkt ram 0,5 mnkr för pensionsavgångar som ej återbesätts.

Teknisk förvaltning: Från BUN flyttas 3,0 mnkr för hyra Hammarskolan som ej kan tas ut. Budgetramen höjs med 0,2 mnkr för ökade driftskostnader på grund av investeringar som ej täcks av hyresintäkter. Ramen höjs med 2,0 mnkr för överföringsledning. Genom organisationsförändringar, och pensionsavgångar minskas ramen med 0,8 mnkr. En förstärkning av budgeten med 4,2 mnkr för att hålla fastigheter i felsäkert läge, samt för besiktningar och underhåll vägar och gator.

Bygg- och miljönämnd

En förstärkning av budgeten med 0,7 mnkr för en tjänst istället för täckning med mervärdesavtal, ökad tidsåtgång vid efterskottsbetalning.

Kultur- och fritidsnämnd

Från KS och SN flyttas budget till diverse bidrag 0,4 mnkr. En förstärkning av budgeten med 0,9 mnkr för utmaningar när det gäller hälsa, välfärd samt jämställdhet.

Barn- och utbildningsnämnd

Till Tekniska växlas 3,0 mnkr för hyra Hammarskolan som ej tas ut. Utökad ram för ytterligare 20 förskolebarn och 20 elever i grundskolan 1,6 resp 0,8 mnkr. Kostnadsökning förtätning IT-hårdvara 0,7 mnkr och ökade lokalkostnader Nya skolan 7,5 mnkr. Rationaliseringsbeting 1,4 mnkr. Sparbeting 4,5 mnkr effektivare fastighetsförvaltning, uppsägning hälsoäventyret 0,4 mnkr och avveckling kommunal pedagogisk omsorg helårseffekt 1,2 mnkr.

Extra lönepott till BUN på 1,0 mnkr.

I och med tilläggsanslag 2020 ökades ramen med 3,0 mnkr. Ytterligare ökning hyreskostnader om 11,0 mnkr och för bibehållen kvalitet och utbud inom vuxenutbildningen 2,5 mnkr.

Socialnämnd

Budgetväxling 0,1 mnkr till KFN för bidrag. Ramen höjs med 5,0 mnkr för volymtillväxt i hemtjänsten, 1,1 mnkr helårseffekt för 5 pl i servicebostäder, Rationaliseringsbeting 1,4 mnkr. utökad budget barn och unga 2,0 mnkr. Utökad budget för gruppboendestäder 5,7 mnkr. Sänkta kostnader med 6,9 mnkr genom förändrat arbetssätt med fokus på hemmaplanslösningar, omställning särskilt boende och minska antalet korttidsplatser. Ökad budget 3,6 mnkr servicebas mot LSS boende. Ökad budget 3,5 mnkr för högre vårdtyngd särskilt boende och minska behovet av hyressjuksköterskor.

Extra lönepott till SN 1,0 mnkr.

Äldreomsorgssatsning 8,0 mnkr och nämnden har ytterligare möjlighet att ansöka om 11,8 mnkr i specialdestinerat statsbidrag.

Pensioner: Efter Skandias helårsprognoser höjs budgeten med 1,0 mnkr för att täcka upp för kommunens kostnader.

Skatter och bidrag: Prognosen beräknas på 22 300 invånare 1 november 2020 och beräkningen följer SKL:s skatte och bidragsprognos 2020-10-01.

Räntenetto: Pga befarade högre räntor och ökat behov av belåning höjs ramen med 1,0 mnkr.

Det budgeterade resultatet 2021 är 1,15% och når inte upp till det finansiella resultatmålet på 2,0 %.

Driftbudgetens flerårsplan 2022 – 2024

Rationalisering år 2022 med 3,5 mnkr därefter vardera ytterligare 5,0 mnkr per år. Totalt 18,5 mnkr fördelat på åren 2021-2024.

Lönepott 2,0 mnkr extra lönesatsningar 2022.

Kommunstyrelse

År 2022-2024 Budget till teknisk förvaltning ökas med 2,8 mnkr per år för att hålla fastigheter i felsäkert läge (kan ej tas ut i hyra) samt driftskostnader underhåll vägar och gator.

Ökad ram 0,6 mnkr för valet 2022, ramen tas bort 2023 och tas upp igen 2024 inför EU valet.

Bygg- och miljönämnd

År 2022 Tillfälligt anslag på 0,5 mnkr permanentas detta för att bland annat kunna upprätthålla en fullgod grundorganisation.

Kultur- och fritidsnämnd

År 2022 Hyresökning 3,6 mnkr för ny sporthall i Östhammar flyttas fram till 2024.

Barn- och utbildningsnämnd

År 2022 Ökade lokalkostnader förskolor i Österbybruk och Östhammar 3,5 mnkr. Minskad kostnad 2,0 mnkr när förskolepaviljongerna tas bort. Hyresökning Österbyskolan 2,3 mnkr. Beräknad ökning förskolebarn 1,6 mnkr och fler elever i grundskolan 0,8 mnkr.

År 2022 och 2023 minskad ram med 0,7 mnkr fördelat med halva beloppet per år, medfinansiering i arbetet med sänkta sjukskrivningskostnader.

Socialnämnd

År 2022 Ramen höjs med 7,6 mnkr pga prognos om befolkningstillväxt +80 år, nytt arbetssätt inom LSS och omställning av platser på särskilt boende. Med effektiviseringskrav för volymökning på 50% finns ett behov om en årlig budgetförstärkning. År 2023-2024 ramen höjs med 9,5 mnkr per år

År 2022-2023 har nämnden har ytterligare möjlighet att ansöka om 11,8 mnkr i specialdestinerat statsbidrag. Bidraget tas bort år 2024.

År 2022 och 2023 minskad ram med 0,7 mnkr fördelat med halva beloppet per år, medfinansiering i arbetet med sänkta sjukskrivningskostnader.

Pensioner: I planen tillförs 1,0 mnkr respektive år, utifrån Skandias prognoser.

Uppräkning 2022 - 2024: En uppräkningspott motsvarande 2,0 % ca 26 mnkr per år har satts av för att i budgetarbetet fördelas till nämndernas budgetramar.

Skatter och bidrag: I prognosen för skatter och bidrag under planperioden beräknas ökning av antal invånare 1 november respektive år med 100 invånare 2020, 150 invånare 2021 och 200 invånare 2022 och 2023. Prognosen för kommunens intäkter är gjord enligt SKL:s skatte och bidragsprognos 2020-10-01.

Räntenetto: En årlig ramökning med 1,0 mnkr under planperioden.

Investeringsbudget

NETTOBUDGET PER NÄMND (TKR)	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Kommunstyrelse	202 800	153 150	220 800	174 800
varav kommunledningskontor	2 500	2 500	2 500	2 500
varav teknisk förvaltning	197 950	149 150	216 800	170 800
varav affärsverksamhet Renhållning	2 350	1 500	1 500	1 500
Bygg- och miljönämnd	200	200	200	200
Kultur- och fritidsnämnd	1 700	1 700	1 700	1 700
Barn- och utbildningsnämnd	6 500	2 500	4 500	4 500
Socialnämnd	2 300	2 300	2 300	2 300
NETTOINVESTERINGAR KOMMUNEN	213 500	159 850	229 500	183 500

För specifikation se respektive nämnds avsnitt under Kommunens verksamhet från och med sida 42.

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT (TKR)	UTGIFTER TOM 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Nya skolan, Östhammar	185 429	58 000			
Ny/ombyggnation sporthall Östhammar	28 000	0	0	69 000	15 000
Ny förskola Östhammar	18 500	30 000	3 250		
Ny förskola Österbybruk	36 500	15 000	250		
Utbyggnad Österbyskolan	30 993	5 000			
Utbyggnad Olandsskolan	500	5 000	20 000	55 000	
Skolor i Gimo	1 000	0	0	15 000	20 000
Proj Myran	119	5 000	15 000	20 000	
Förskolelokaler Östhammar			1 000	20 000	
Förskola Gimo	1 000			33 000	18 000
Förskola Alunda					55 000
Förskola Österbybruk					55 000
Sporthall Gimo			25 000		

Resultatbudget

mnkr	Bokslut 2019	B.progn 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER						
Verksamhetens intäkter	731,3	659,4	575,2	581,6	583,9	583,9
Verksamhetens kostnader	-1 930,6	-1 909,6	-1 854,7	-1 902,8	-1 938,5	-1 978,1
Avskrivningar	-63,8	-63,5	-67,9	-68,9	-69,9	-70,9
Summa verksamhetens nettokostnader	-1 263,0	-1 313,7	-1 347,4	-1 390,1	-1 424,6	-1 465,2
SKATTEINTÄKTER MM						
Skatteintäkter	1 068,6	1 076,6	1 080,6	1 116,3	1 155,3	1 194,5
Generella statsbidrag o utjämning	203,0	268,9	286,0	282,6	280,0	285,5
Summa verksamhetens resultat	8,6	31,8	19,3	8,8	10,8	14,8
Finansiella intäkter	4,1	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Finansiella kostnader	-1,5	-2,7	-5,1	-6,1	-7,1	-8,1
Resultat efter finansiella poster	11,2	30,6	15,8	4,3	5,3	8,3
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	11,2	30,6	15,8	4,3	5,3	8,3

Balansbudget

mnkr	Bokslut 2019	B.progn 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
TILLGÅNGAR						
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
Materiella/immateriella anläggningstillgångar	1 196,3	1 290,7	1 536,3	1 627,2	1 786,8	1 899,3
Finansiella anläggningstillgångar	73,6	73,6	73,6	73,6	73,6	73,6
Summa anläggningstillgångar	1 269,8	1 364,3	1 609,9	1 700,8	1 860,3	1 972,9
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR						
Förråd/exploateringstillgångar	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Kortfristiga fordringar	165,9	165,9	165,9	165,9	165,9	165,9
Kassa och bank	62,3	41,6	8,2	8,0	5,1	7,2
Summa omsättningstillgångar	229,0	208,3	174,9	174,7	171,8	173,9
Summa tillgångar	1 498,9	1 572,6	1 784,8	1 875,5	2 032,1	2 146,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	747,0	777,7	793,5	797,8	803,0	811,3
- varav resultatutjämningsreserv	22,3	22,3	22,3	22,3	22,3	22,3
- varav årets resultat	11,2	30,6	15,8	4,3	5,3	8,3
AVSÄTTNINGAR						
Avsättningar för pension och likn. förpliktelser	29,1	32,0	33,0	34,0	35,0	36,0
Övriga avsättningar	15,5	15,8	16,2	16,6	16,9	17,3
Summa avsättningar	44,7	47,9	49,2	50,6	51,9	53,3
SKULDER						
Långfristiga skulder	444,7	494,8	694,8	779,9	929,8	1 034,8
Kortfristiga skulder	272,2	252,2	247,2	247,2	247,3	247,3
Summa skulder	717,0	747,0	942,1	1 027,1	1 177,2	1 282,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 508,7	1 572,6	1 784,8	1 875,5	2 032,1	2 146,8

Kassaflödesanalys

mnkr	Bokslut 2019	B.progn 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Periodens resultat	11,2	30,6	15,8	4,3	5,3	8,3
Ökning (+)/minskning (-) av avsättningar	1,2	3,2	1,4	1,4	1,4	1,4
Rearesultat avyttring av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för av- och nedskrivningar	63,8	63,5	67,9	68,9	69,9	70,9
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	76,2	97,3	85,1	74,6	76,5	80,6
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	-26,0	-10,0	-5,0			
Ökning (-)/minskning (+) förråd mm	0,1					
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	1,0					
Medel från den löpande verksamheten	51,3	87,3	80,1	74,6	76,5	80,6
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Förvärv av materiella/immateriella anläggningstillgångar	-119,9	-158,0	-313,5	-159,9	-229,5	-183,5
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	2,9					
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,0					
Omfört till omsättningstillgångar (expl.fastighet,tomt)	0,0					
Medel från investeringsverksamheten	-122,8	-158,0	-313,5	-159,9	-229,5	-183,5
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	-1,3	50,0	200,0	85,0	150,0	105,0
Ökning (-)/minskning (+) av långfristiga fordringar						
Medel från finansieringsverksamheten	-1,3	50,0	200,0	85,0	150,0	105,0
ÅRETS KASSAFLÖDE	-72,8	-20,7	-33,4	-0,2	-2,9	2,1
Likvida medel vid årets början	135,1	62,3	41,6	8,2	8,0	5,1
Likvida medel vid periodens slut	62,3	41,6	8,2	8,0	5,1	7,2

Kommunens verksamhet

A young girl with dark hair, wearing a bright yellow dress, is walking away from the camera. She is holding a large, light-colored teddy bear. The background is a soft, out-of-focus indoor setting with warm lighting. The entire image has a yellow tint.

Kommunstyrelsen

Verksamhetsområde

Kommunstyrelsen svarar i huvudsak för tre områden:

- Stödfunktion till förvaltningsorganisationen genom lön, HR, Ekonomi, IT, Kommunikation och upphandling samt stöd till den politiska organisationen genom att administrera och bereda de ärenden som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar om
- Tekniska förvaltningen som ansvarar för fastighet, gator, park, markfrågor, renhållning, måltid och städ
- Näringslivs och tillväxtfrågor kommunens näringslivsfrämjande arbete, strategisk fysisk planering, landsbygdsutveckling och internationella frågor

Planeringsförutsättningar

Kommunstyrelsens planeringsförutsättningar bygger på de förändringstryck som bl.a. beskrivs i den övergripande omvärldsanalysen. Den demografiska utvecklingen, avmattningen i konjunkturen samt de osäkerheter som finns internationellt sätter spår i kommunstyrelsens arbete. Våra intäkter växer inte med den hastigheten som de demografiska behoven gör. Med ökade behov och växande investeringar krävs effektiviseringar i hela den kommunala organisationen, men kanske främst i den kommunala överbyggnaden och dess administration. Där pågår i nuläget ett omorganisationsarbete som kommer att få effekt från 2021 och framåt. Utöver detta konstaterar kommunstyrelsen att områden som företagsklimat, medborgarinflytande samt infrastruktur för befolkningsutveckling behöver prioriteras.

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2019
Sjukfrånvaro	6,65 %	8,30 %
Öppen arbetslöshet	2,80 %	2,00 %
Befolkningsutveckling	22 294	22 250
Inkomna bygglov	39	11
Slutbesked - bygglov	6	0
Nyföretagarbaromentern		92
Tillväxtindex		
Fastighetsprisindex		
Livsmedelssvinn		190 kg/dag
Svenskt näringslivs ranking		259
Kostnad tillsyn och skötsel, kronor per kvm		
Kostnad felavhjälpande underhåll, kronor per kvm		

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

I kommunstyrelsens mål framgår att vi behöver förstärka våra aktiviteter avseende företagsklimatet. Detta handlar såväl om vår service, information och rådgivning som vår myndighetsutövning ger. Dessutom behöver vi förstärka våra aktiviteter kopplade till näringslivsbefrämjande.

Vi behöver fortsatt utveckla vårt arbete med markupplåtelse. Detta kompliceras av kommunens VA-situation men behöver likväl utvecklas.

En hållbar kommun

Den ekonomiska hållbarheten är i fokus för kommunstyrelsen. Detta ger att kommunstyrelsen prioriterar följande under 2021:

- arbetet med att minska sjukfrånvaron
- åtgärder som leder fram till en hållbar och långsiktig fastighetsförvaltning
- en budget i balans

Utöver detta vidtas åtgärder inom bl.a. insamlat hushållsavfall och resor i tjänsten.

En lärande kommun

I takt med den tekniska utvecklingen, automation och robotisering, behöver såväl processer som medarbetare utvecklas. Organisationen behöver bli mer innovationsfrämjande samt utnyttja hela kompetensen hos våra medarbetare. Detta kan kräva såväl förändrad organisation som arbetssätt och kultur.

Under 2020 har detta fått en mer undanskymd roll då fokus varit på pandemin och det behov av utveckling pandemin krävt av oss. Pandemin har varit påskyndare av utveckling främst avseende digitalisering och nya mötesformer.

En öppen kommun

Kommunstyrelsen vill öka inflytandet för kommunens medborgare. Detta görs bl.a. genom ett antal inflytandeverktyg. Detta räcker inte och måste kompletteras med ytterligare aktiviteter och kanske på ett annat sätt än tidigare. Kommunens arbete på detta område måste innoveras, kanske med fokusgrupper, genom att bjuda in tidigare i processerna eller genom att arvoda medborgarna för deras deltagande.

För att säkerställa att ovanstående genomförs har kommunstyrelsen i denna handling även gett förvaltningen ett särskilt uppdrag att vidta åtgärder inom området.

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2021
En attraktiv och växande kommun	Östhammars kommun ska vara en bra plats att leva och verka för såväl invånare som besökare och företagare	Företagens nöjdhet med kommunens arbete med markupplåtelse	70
		Skötsel av allmänna platser, t.ex. parker, torg, lekplatser	50

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2021
En hållbar kommun	Östhammars kommun skall vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare	Sjuktal, andelens sjukskrivna inom kommunstyrelsens verksamhetsområde	6,5 %
	Östhammars kommun ska redovisa ett gott ekonomiskt resultat	Resultatöverskott, budget i balans	
	Östhammars kommun ska minska sin negativa miljöpåverkan	Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	600
		Resor i tjänsten med egen bil - antal kilometer	200 000
	Östhammars kommun har en hållbar och långsiktig fastighetsförvaltning	Fastighetsbeståndsvärde med underhållsplan	
En lärande kommun	Samtliga medarbetare skall erbjudas kompetensutveckling i sitt arbete	Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete	85 %
En öppen kommun	Östhammars kommun ska vara tillgänglig och öppen för medskapande utifrån besökares-, invånares- och företagares behov	Antal initiativ inom ramen för befintliga inflytandeverktyg	30
		Invånares nöjdhet med att få svar på sina frågor om kommunen och dess verksamhet	

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2021

Under 2020 har ett förslag om organisationsförändring beslutats. Beslutet, som fastställts i kommunfullmäktige, innebär att sex förvaltningar blir en förvaltning, att förvaltningen delas upp i tre huvudsakliga sektorer; Bildning, Omsorg och Samhälle. Dessutom samlas det gemensamma verksamhetsstödet (stödet till kärnverksamheterna) i en gemensam sektor.

Organisationsförändringen har tre huvudsakliga ambitioner: bli mer kostnadseffektiv, höja kvaliteten samt öka medarbetarnas inflytande i utvecklingen av arbetet.

Under hela planperioden förväntas rationaliseringar inom den kommunala överbyggnaden.

Utöver detta vill kommunstyrelsen lyfta fram:

- åtgärder som ökar inflytande och påverkansmöjligheter hos medborgare och företagare
- åtgärder som sänker sjukfrånvaron i kommunens verksamheter
- åtgärder som ger oss en hållbar och långsiktig fastighetsförvaltning

Verksamheten 2022 - 2024

Kommunstyrelsen avser att under planperioden särskilt arbeta med:

- en långsiktig investerings- och finansieringsplan - med syfte att säkerställa de investeringsbehov som kärnverksamheten har
- den infrastruktur som behövs för befolkningsut-

veckling - särskilt inriktat mot de områden som ökar sin kapacitet genom den överföringsledning som byggs mellan Örbyhus, Österbybruk och Alunda

- utveckla former som stärker den lokala demokratin - ökade möjligheter för inflytande och påverkan för såväl medborgare som företagare och det civila samhället

Ekonomisk planering

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Intäkter (+)	407 494	384 430	366 482	366 482	366 482	366 482
Kostnader (-)	-567 533	-540 724	-532 138	-534 038	-531 238	-529 638
varav personalkostnader	-153 547	-157 039	-158 556	-161 156	-160 556	-161 156
varav lokalkostnader	-62 584	-61 010	-61 029	-61 029	-61 029	-61 029
varav övriga kostnader	-347 130	-322 675	-312 553	-311 853	-309 653	-307 453
Nettokostnader	-160 037	-156 293	-165 655	-167 555	-164 755	-163 155
DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
100 Nämnd- och styrelseverksamhet						
Intäkter	183	524	524	524	524	524
Kostnader	-6 978	-8 045	-8 062	-8 062	-8 062	-8 062
110 Stöd till politiska partier						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 280	-1 350	-1 368	-1 368	-1 368	-1 368
120 Revision						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-928	-946	-958	-958	-958	-958
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	530	0	0	0	0	0
Kostnader	-4 863	-3 995	-3 742	-4 342	-3 742	-4 342
215 Fysisk, teknisk planering						
Intäkter	13 801	14 043	11 862	11 862	11 862	11 862
Kostnader	-35 068	-35 035	-33 147	-35 947	-37 487	-40 287
220 Näringslivsbefrämjande åtgärder						
Intäkter	7 528	8 009	0	0	0	0
Kostnader	-12 927	-12 892	-5 253	-5 253	-5 253	-5 253
225 Konsument- o energirådgivning						
Intäkter	239	240	240	240	240	240
Kostnader	-856	-754	-400	-400	-400	-400

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
230 Turistverksamhet						
Intäkter	1 665	1 650	0	0	0	0
Kostnader	-3 315	-3 340	-1 712	-1 712	-1 712	-1 712
249 Gator, vägar samt parkering						
Intäkter	1 556	284	284	284	284	284
Kostnader	-23 894	-20 315	-24 515	-24 515	-24 515	-24 515
250 Parker						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-6 699	-5 274	-5 274	-5 274	-5 274	-5 274
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckling						
Intäkter	841	796	0	0	0	0
Kostnader	-1 860	-1 907	-1 121	-1 121	-1 121	-1 121
270 Räddningstjänst						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-25 896	-27 379	-28 200	-28 200	-28 200	-28 200
275 Totalförsvaret o samhällsskydd						
Intäkter	1 289	958	958	958	958	958
Kostnader	-1 047	-958	-958	-958	-958	-958
315 Allmän kulturverksamhet. ö						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-557	-563	-571	-571	-571	-571
340 Idrotts- och fritidsanläggning						
Intäkter	365	340	340	340	340	340
Kostnader	-6	-8	-8	-8	-8	-8
510 Vård och omsorg om äldre						
Intäkter	318	300	300	300	300	300
Kostnader	-2 517	-1 883	-1 883	-1 883	-1 883	-1 883
513 Insatser enligt LSS/SFB						
Intäkter	14 976	15 086	15 086	15 086	15 086	15 086
Kostnader	-14 937	-15 086	-15 086	-15 086	-15 086	-15 086
558 Vård för vuxna med missbruksproblem						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-94	-97	0	0	0	0

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
600 Flyktingmottagande						
Intäkter	6 812	7 200	7 200	7 200	7 200	7 200
Kostnader	-4 756	-7 200	-7 200	-7 200	-7 200	-7 200
610 Arbetsmarknadsåtgärder						
Intäkter	17 592	15 949	15 949	15 949	15 949	15 949
Kostnader	-23 023	-22 469	-22 035	-22 035	-22 035	-22 035
800 Arbetsområden och lokaler						
Intäkter	6 800	6 455	6 455	6 455	6 455	6 455
Kostnader	-9 445	-8 539	-8 539	-8 539	-8 539	-8 539
805 Hamnverksamhet						
Intäkter	6	3	3	3	3	3
Kostnader	-922	-529	-529	-529	-529	-529
810 Kommersiell verksamhet						
Intäkter	363	89	89	89	89	89
Kostnader	-91	-106	-106	-106	-106	-106
815 Bostadsverksamhet						
Intäkter	10 539	2 792	2 792	2 792	2 792	2 792
Kostnader	-12 139	-4 246	-5 639	-5 639	-5 639	-5 639
865 Vattenförsörjning o avloppsha						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-54	-129	-129	-129	-129	-129
870 Avfallshantering						
Intäkter	41 456	40 816	41 428	42 050	42 680	43 321
Kostnader	-41 456	-40 816	-41 428	-42 050	-42 680	-43 321
910 Gemensamma besparingar						
Intäkter	203 027	207 802	202 224	201 602	200 972	200 331
Kostnader	-207 390	-207 706	-205 128	-204 506	-205 136	-204 495
920 Gemensamma verksamheter						
Intäkter	77 610	61 094	54 300	54 300	54 300	54 300
Kostnader	-124 531	-109 154	-102 704	-101 204	-96 204	-91 204
Nettokostnader	-160 037	-156 293	-165 655	-167 555	-164 755	-163 155

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Driftbudget per verksamhetsområde, netto (tkr)						
Politik	-7 999	-8 236	-8 373	-8 973	-8 373	-8 973
Stab	-3 131	-3 328	-3 323	-3 323	-3 323	-3 323
Marknad och kommunikation	-3 767	-2 770	-2 565	-2 565	-2 565	-2 565
ÖsthammarDirekt	-2 785	-2 918	-2 512	-2 512	-2 512	-2 512
Upphandlingsenhet	-2 511	-3 922	-3 918	-3 918	-3 918	-3 918
Samhällsplaneringsenhet	-7 861	-8 234	-8 893	-8 893	-8 893	-8 893
Lednings- och verksamhetsstöd	-24 166	-26 245	-27 895	-27 895	-27 895	-27 895
Oförutsedda o projekt inkl gemensamma besparingar KS	-2 163	283	1 970	3 470	8 470	13 470
Överförmyndarnämnd	-2 136	-2 538	-2 285	-2 285	-2 285	-2 285
Räddningstjänstnämnd	-25 896	-27 379	-28 200	-28 200	-28 200	-28 200
IT-nämnd	-11 580	-12 761	-12 961	-12 961	-12 961	-12 961
AME Arbetsmarknadsenheten	-5 706	-8 101	-7 667	-7 667	-7 667	-7 667
Slutförvarsheten	1	0	0	0	0	0
Teknisk förvaltning	-60 334	-50 145	-59 033	-61 833	-64 633	-67 433
Nettokostnader	-160 037	-156 293	-165 655	-167 555	-164 755	-163 155

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET TOM 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
KS centrala projekt		2 500	2 500	2 500	2 500
- Oförutsett KS		500	2 500	2 500	2 500
- E-arkiv		2 000	0	0	0
Exploatering bostadsområden		6 000	37 000	17 000	0
- Björnhålsskogen Alunda	8 530	0	3 000	17 000	0
- Prästgårdhöjden Alunda	902	3 000	17 000	0	0
- Klockarbacken	0	3 000	17 000	0	0
Exploatering industriområden		18 500	0	0	0
- Börstil	0	500	0	0	0
- Industrimark Klev	2 456	18 000	0	0	0
Gång/Cykelvägar		0	0	0	0

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET TOM 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Infrastruktur		8 500	12 500	0	0
- Pendlarparkering Gimo	0	500	4 500	0	0
- Öregrunds hamnområde	0	4 000	4 000	0	0
- Trafiksäkerhetsåtgärder Frösanområdet	0	3 000	4 000	0	0
- Ofördelade Trafiksäkerhetsåtgärder	4 196	1 000	0	0	0
Verksamhetslokaler		152 000	89 500	197 000	168 000
- Nya skolan, Östhammar	185 429	58 000	0	0	0
- Frösåkershallen Östhammar	0	1 000	20 000	0	0
- NY/Ombyggn Sporthall Östhammar	28 000	0	0	69 000	15 000
- Ny förskola Östhammar	18 500	30 000	3 250	0	0
- Förskolelokaler Östhammar	0	1 000	20 000	0	0
- Utbyggnad Olandsskolan	500	5 000	20 000	55 000	0
- Förskolan Myran Alunda	119	5 000	15 000	20 000	0
- Furustugan anpassning 4 avd	4 000	0	0	0	0
- Förskolor Alunda	0	0	0	0	55 000
- Skolor i Gimo	1 000	0	0	15 000	20 000
- Sporthall Gimo	0	0	25 000	0	0
- Förskola Gimo	1 000	0	0	33 000	15 000
- Rubinens förskola Gimo	1 262	0	0	0	0
- Utbyggnad Österbyskolan	30 993	5 000	0	0	0
- Förskola Österbybruk	36 500	15 000	250	0	0
- Förskolor Österbybruk	0	0	0	0	55 000
- Kulturhus Storbrunn	45 282	0	0	0	0
- Serviceboende LSS	0	20 000	0	0	0
- Kommunhuset Östhammar	0	5 000	0	0	0
- Ofördelat fastigheter	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Energieffektiviseringar	0	5 000	6 000	0	0
- Energieff. Öregrunds skola	0	5 000	6 000	0	0
Övrigt		7 950	4 150	2 800	2 800
- Arbetsmaskiner Gata/Fastighet	4 847	600	800	800	800
- Ny brandstation Gimo	17 529	1 000	0	0	0
- Förvaltningssystem	0	1 350	1 350	0	0
- Bredband	37 583	5 000	2 000	2 000	2 000
Renhållning		2 350	1 500	1 500	1 500
- Lastmaskin Vaddika	5 195	600	0	0	0
- Lastväxlarcontainers Vaddika	0	250	0	0	0
- Ofördelat	0	1 500	1 500	1 500	1 500
Summa KS		202 800	153 150	220 800	174 800

Renhållning

RESULTATBUDGET MNKR	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Intäkter	42,3	42,3	42,3	42,3	42,3
Kostnader	-40,3	-40,3	-40,3	-40,3	-40,3
Avskrivningar	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Verksamhetens nettokostnader	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Finansiella kostnader	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Resultat före extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinär kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
INVESTERINGSBUDGET MNKR	-4,5	-2,4	-1,5	-1,5	-1,5
BALANSBUDGET MNKR	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Tillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	18,7	19,4	19,2	19,0	18,8
Summa anläggningstillgångar	18,7	19,4	19,2	19,0	18,8
Kundfordringar	3,2	3,2	3,2	3,2	4,2
Summa långfristiga fordringar	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Summa tillgångar	21,9	22,6	22,4	22,2	23,0
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Balanserad vinst - avräkningskonto	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Avsättning deponi	15,7	16,1	16,5	16,9	17,3
Upplupna kostn. och förutbet. intäkter	5,7	5,9	5,3	4,8	5,2
Summa skulder och avsättning	21,4	22,0	21,8	21,7	22,5
Summa eget kap. o skulder	21,9	22,6	22,4	22,2	23,0

Lokala säkerhetsnämnden

Verksamhetsområde

Den lokala säkerhetsnämndens uppgifter framgår av kärntekniklagen (SFS 1984:3) §§ 19 - 21 och instruktionen för lokala säkerhetsnämnder (SFS 2007:1054).

Nämnden ska följa säkerhets- och strålskyddsarbetet och inhämta information om planerat eller utfört säkerhets- och strålskyddsarbete vid de kärntekniska anläggningarna i Forsmark, inhämta information om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor vid anläggningarna samt sammanställa materialet och informera allmänheten om det.

Planeringsförutsättningar

Lokala säkerhetsnämnden skall ha minst fem sammanträden per år. En målsättning är att representanter för FKA och/eller SKB informerar om aktuella och för verksamheterna väsentliga frågor vid varje sammanträde.

Lokala säkerhetsnämnden ska hålla sig underlättad om SKB:s ansökan om tillstånd att bygga ett slutförvar för använt kärnbränsle samt den planerade utbyggnaden av SFR.

Representanter för Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) och Länsstyrelsen skall beredas möjlighet att vara närvarande vid nämndens sammanträden.

En målsättning är att ett sammanträde under första halvåret och ett under andra halvåret är öppet för allmänheten.

Möjligheten att förlägga ett offentligt möte till Tierps kommun (Tierps tätort) ska finnas.

Beredskap ska föreligga att snabbt anordna offentligt möte om särskild händelse inträffar med anknytning till driften av kärntekniska anläggningar.

Lokala säkerhetsnämnden informerar allmänheten om de kärntekniska verksamheterna i Forsmark. Detta görs genom annonsering i Upsala Nya tidning och i något lokalt annonsblad som ges ut i Östhammars och Tierps kommuner.

Lokala säkerhetsnämnden informerar kommuninnevånare och alla andra intresserade via kommunens hemsida.

Verksamhetsförändringar, konsekvenser uppdrag 2021

Nämnden planerar fem sammanträden under 2020 varav två öppna för allmänheten. Representanter för nämnden deltar vid kärnkraftskommunernas (KSO) sammanträden och vid GMF sammanträden.

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Intäkter (+)	400	400	400	400	400	400
Kostnader (-)	-496	-400	-400	-400	-400	-400
varav personalkostnader	-311	-299	-299	-299	-299	-299
varav lokalkostnader	-28	-17	-17	-17	-17	-17
varav övriga kostnader	-157	-84	-84	-84	-84	-84
Nettokostnader	-96	0	0	0	0	0

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsområde

I Barn- och utbildningsnämndens uppgifter ingår att leda och samordna verksamheten inom förskola och pedagogisk omsorg, fritidshem, fritidsklubb, grundskola, grundsärskola, kulturskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Nämnden ansvarar även för det kommunala aktivitetsansvaret samt korttidstillsyn för barn över 12 år.

Barn- och utbildningsnämnden ska verka för en helhetssyn på omsorg, utbildning och fritid för barn och ungdomar samt för den kommunala vuxenutbildningen. Nämnden ansvarar även för bidragsgivning, tillsyn och uppföljning av barnomsorg i alternativa driftsformer.

Planeringsförutsättningar

Lokalbehov, lärmiljöer och ökade volymer
Grundskolorna i Östhammars kommun skiljer sig mycket från varandra. Både vad gäller status på byggnader och hur tillgängliga lärmiljöerna är. Barn- och utbildningsnämndens stora utmaning under perioden 2021 och framåt, är ett ökat lokalbehov och svårigheten att finansiera ökade hyror med egen budgetram utan att detta medför negativa konsekvenser för verksamheten. Barn- och utbildningsnämnden behöver ta ett långsiktigt strategiskt grepp om hela skolorganisationen i kommunen. Barn och elevantalet förväntas också att öka både genom ett något högre födelsetal men också genom inflyttning. Fler barn- och elever ger även det ett behov av utökad budget för att kunna bibehålla vuxentätheten och kvaliteten i verksamheten.

För att ge alla våra barn och elever möjlighet att delta i undervisningen och utbildningen behöver vi en modern och anpassad lärmiljö. Med lärmiljöer menar vi pedagogisk-, fysisk- och social miljö. Barn

och elever i vår verksamhet ska känna sig trygga och uppleva studiero. Utbildningen har utvecklats och ställer idag andra krav på miljön än vad den gjort tidigare. Flexibilitet, kreativitet och stimulans är viktiga komponenter i detta arbete inom alla verksamheter.

Planeringen utifrån Barn och utbildningsnämndens beslut att bygga två nya förskolor, en i Österbybruk och en i Östhammar fortsätter. Ritningar är framtagna och byggnationen beräknas starta under 2021. Arbetet med att utforma den pedagogiska inriktningen har påbörjats av en arbetsgrupp, detta är ett fortsatt viktigt arbete som kommer att pågå fram till dess att förskolan står klar. Arbetsgruppen har också ett nära samarbete med Tekniska förvaltningen för att bevaka att verksamhetens krav på ändamålsenliga, säkra och trygga miljöer tillgodoses. För att trygga tillgången på barnomsorgsplatser i alla kommunens tätorter fortsätter samarbetet med tekniska förvaltningen, där man tillsammans analyserar prognoser över antal barn kontra de befintliga lokaler som finns att tillgå.

Att skolans lokaler är utformade efter verksamhetens behov, ändamålsenliga, säkra och trygga är även starkt kopplat till personals och elevers arbetsmiljö samt nämndens övergripande mål att alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö. Här krävs en stor förståelse för verksamhetens skiftande behov.

Stigande förväntningar på välfärdsleveranser

Det är inte konstigt att förväntningarna på välfärdstjänsterna ökar när människors ekonomi förbättras och när informationen, kunskapen och tillgängligheten ökar. Med ökad utbildning och ökad jämlikhet har auktoritetstron minskat. De flesta tørs uttrycka sina synpunkter och sina förväntningar. Ny teknik har skapat nya arenor vilket ytterligare

skruvar upp förväntningarna på tillgänglighet och snabbhet. Digitaliseringen med ständig uppkoppling till internet och sociala medier erbjuder nya möjligheter för människor att bygga relationer, få insyn i och påverka händelser. Detta kräver en mer effektiv verksamhet, för att möta upp medborgarnas förväntningar.

Hårdare konkurrens om kompetens

Corona pandemin som slog till våren 2020 kommer att påverka kompetensförsörjningen på flera sätt. Mycket tyder på en kraftig nationell ökad arbetslöshet under en längre tid, Östhammars kommuns arbetslöshet är dock inte i dignitet med nationen. Trots det så kommer det att påverka kommunen negativt.

Östhammars kommun, som många andra kommuner, har svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper. Konkurrensen om framför allt lärare har ökat i takt med stora pensionsavgångar och allt fler yngre medborgare. En del kan även uppleva att yrket fått lägre status, att arbetsmiljön försämrats eller att löneläget inte är tillräckligt attraktivt. Östhammars kommun kan ha problem att rekrytera på grund av att samhällsservicen upplevs som dålig eller att partnern till den som erbjuder anställning inte kan hitta ett eget jobb i kommunen. Bostadsbristen kan även ha påverkan på möjligheten att söka jobb i kommunen. För ett bättre rekryteringsarbete så har kommunen en kompetensförsörjningsplan med kopplade aktiviteter

Minskat lokalt handlande

Styrning från nationell nivå ökar, ofta med detaljerade krav, när det gäller tjänsternas utformning. Vilket gör att handlingsutrymmet på lokal nivå minskar. Ett exempel är statsbidrag. De kan hindra kommunen att göra egna prioriteringar. Antalet

riktade statsbidrag har ökat under hela 2000-talet och uppgår i dag till ca 20 miljoner i Östhammars kommun. Det finns en osäkerhet i att planera verksamheten efter bidrag, som man inte vet varaktigheten av.

Ökad polarisering

De ekonomiska klyftorna har ökat i Sverige sedan 1980-talet, så också i Östhammars kommun. Klyftorna har ökat till exempel mellan inrikes födda och utrikes födda samt mellan invånare i attraktiva och mindre attraktiva områden. Segregationen gör att det finns områden i kommunen som är socioekonomiskt utsatta. Där skolan och förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag.

Behörighet till gymnasieskolan samt examen inom fyra år

Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsnivå och hälsa, och betygen i grundskolans årskurs 9 är av avgörande betydelse för skolelevers benägenhet att studera vidare. Det finns ett samband mellan utbildningsnivå och medellivslängd, där de största skillnaderna finns mellan dem som har högst förgymnasial utbildningsnivå och dem som har eftergymnasial utbildningsnivå. Låga eller ofullständiga betyg från årskurs 9 ökar dessutom risken för framtida psykosociala problem, samtidigt som den psykiska hälsan kan påverka skolprestation. Vi vet att den psykiska ohälsan ökar, framförallt hos unga flickor. Det finns också studier som visar att när andelen unga som inte kommer in på arbetsmarknaden ökar, så försämras också den psykiska hälsan bland unga.

Digitalisering

Digitaliseringen ändrar hur vi arbetar och hur vi skapar välfärd. Digitalisering är en minst lika viktig del av vår verksamhet som annan infrastruktur.

Vi behöver hela tiden se till nyttan framför allt för invånarna som bor och verkar i kommunen men också för kommunen som organisation. Kunskaps-höjning och ökad förståelse behövs när det gäller digitaliseringens betydelse och hur digitaliseringen kan stödja verksamhetsutvecklingen i syfte att möta framtida utmaningar inom Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.

För att Östhammars kommuns skolor ska klara utmaningarna att förbereda våra elever för framtidens samhälle behöver vi en skola i vår tid. Den digitala kompetensen är idag en demokratifråga som blivit en klassfråga. Verksamheten har så som samhället i övrigt utmaningar att integrera och skapa jämlika skolor för alla barn och elever. Det är avgörande för elevernas lärande att skolan tillhandahåller moderna verktyg och arbetssätt som rustar dem för framtiden på ett likvärdigt sätt.

Budget 2021

Trots avveckling av viss verksamhet inför 2021 ger konsekvensen av den strama budgeten framförallt en försämrad kvalitet inom egen verksamhet. Löneökningarna kommer sannolikt att vara högre än budgetens uppräkningsvilket kan få till konsekvens att förskolor och skolor inte kommer ha råd med det antal medarbetare som de har i dag. Kvalitet kan givetvis uppnås på annat sätt än enbart med många medarbetare men inom flertalet av nämndens verksamheter, till exempel inom förskolan, så är antalet medarbetare per barn viktigt för kvaliteten. Det kan även innebära att det lagstadgade uppdraget inte kan upprätthållas.

Covid-19

Det operativa elevhälsoarbetet kommer sannolikt att behöva stärkas på grund av den uppbyggda utbildningsskulden och den påfrestning som

Covid-19 innebär. Arbetsbelastningen kan upplevas som tyngre på grund av dubbla planeringar med hänsyn till elever som ska undervisas på distans samt ett stort personalbortfall. Utmaningen är att sänka kraven för en rimlig arbetsbelastning och samtidigt behålla en god kvalitet där verksamheten når sina mål.

Kommunens omorganisation 2021

Från och med januari 2021 kommer kommunens organisation se annorlunda ut. Det kommer att bildas fyra nya sektorer, där sektor Bildning kommer att få ansvar för en ny verksamhet: Arbetsmarknadsenheten. Den nya organisationen kommer att innebära nya arbetssätt och utmaningar.

Kommande utredningar och propositioner som kan ge effekt på Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.

En tioårig grundskola, dir 2020:24, redovisas senast 26/4 2021

Sammanfattning: En särskild utredare ska föreslå hur en tioårig grundskola kan införas genom att förskoleklassen görs om till årskurs ett. Syftet är att förbättra kunskapsresultaten genom att eleverna ges mer undervisning utifrån grundskolans kursplaner och inom den regel- och kompetensmässiga struktur som grundskolan har. Även de motsvarande obligatoriska skolformerna grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska utökas med ett år genom att förskoleklassen omvandlas till en ny första årskurs. Detta kan innebära ökade kompetenskrav på våra lärare i förskoleklass.

Dir 2020:18 "Hur elever ska kunna nå kunskapskraven", redovisas senast 28/2 2021

Uppdraget är att analysera regleringen av tillgång till elevhälsa och föreslå en ändring så att det för-

tydligas vad som är en acceptabel lägstanivå. Detta kan medföra en extrakostnad för kommunen, beroende på vilken nivå utredaren kommer fram till.

Komvux för stärkt kompetensförsörjning, prop. 2019/20:105, föreslås att börja gälla från 1/7 2021.

De övergripande målen med utbildningen ska därför kompletteras så att det framgår att utbildningen även ska utgöra en bas för den nationella och regio-

nala kompetensförsörjningen till arbetslivet och ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning. Vidare ska prioriteringsregeln inom komvux ändras så att de med störst behov av utbildning prioriteras. Detta innebär att inte bara de med minst utbildning utan även bland annat arbetslösa och vuxna i behov av yrkesväxling ska prioriteras vid urval till utbildningen. Det kan innebära en ökad kostnad för komvux.

Nyckeltal

Förskoleverksamhet	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	5,36	5,03	
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	45,0 %		
Grundskola	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Meritvärdet i åk	204,7	212,9	211,4
Andel elever med godkända betyg åk 6 - alla ämnen	74,9 %	69,2 %	68,1 %
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	78,0%	71,0 %	
Andel elever i åk 1 som klarar lässcreeningen	73,7 %	71,4 %	68,4 %
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	66,5 %	66,1 %	
Andel elever i åk 5 som upplever att de har sådan studiero att de kan utföra sina studier	61,0 %		
Andel elever i åk 5 som upplever att de är trygga i skolan	81,0 %		

Gymnasiet	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning hemkommun, genomsnitt	14,5	14,4	
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, högskoleförberedande program kommunala skolor	14,8	15,4	
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, kommunala skolor	13,9	14,7	
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, yrkesprogram kommunala skolor	13,2	13,7	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola, från högskoleförberedande program totalt, samtliga huvudmän, andel (%)	100 %	100 %	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola, från nationella program totalt, samtliga huvudmän, andel (%)	60,4 %	59,8 %	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola, från yrkesprogram totalt, samtliga huvudmän, andel (%)	35,4 %	24,6 %	
Gymnasieelever år 2: Jag har studiero på lektionerna, positiva svar, andel (%)	94,4 %		
Gymnasieelever år 2: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)	93,3 %		
Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)	83,5 %	85,9 %	
Vuxenutbildning/SFI	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Elever på SFI som fått betyg	67,0 %	43,0 %	
Kulturskolan	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Antal elever som har individuella kurser i kulturskolan	692	673	

Volymer	2019	2020	2021	2022
Kulturskola (antal elever)	511	545	475	475
Öppen förskola (antal enheter)	1	1	1	1
Egen förskola (antal barn)	978	992	1002	1012
Extern förskola (antal barn)	11	15	15	15
Egen pedagogisk omsorg (antal barn)	27	15	15	15
Extern pedagogisk omsorg (antal barn)	152	150	150	150
Egna fritidshem (antal barn)	900	925	898	898
Externa fritidshem (antal barn)	19	20	20	20
Egen grundskola (antal elever)	2355	2312	2374	2399
Extern grundskola (antal elever)	76	80	80	80
Egen grundsärskola (antal elever)	14	19	22	22
Egen gymnasieskola (antal elever)	368	335	335	335
Extern gymnasieskola (antal elever)	352	360	360	360
Extern gymnasiesärskola (antal elever)	9	15	15	15
Egen vuxenutbildning (antal elever)	327	350	350	350

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Barn och utbildningsförvaltningen kommer att arbeta med nämndens mål, inkluderande lärmiljö, för att få en likvärdig och attraktiv skola.

Det är väsentligt att skapa en god och tillåtande arbetsmiljö genom transparens och delaktighet, särskilt gällande målsättningar, arbetsmiljö och interna rutiner. Det pågående förändringsarbetet innebär också att det är viktigt att systematiskt arbeta med värderingar. En god organisationskultur kännetecknas i stor utsträckning av en gemensam värdegrund som är en vägledning i det vardagliga arbetet. Arbetet med normer och värderingar inom Barn- och utbildningsförvaltningen är en ständig process för god utveckling

En hållbar kommun

Vi behöver samverka för ett tryggt samhälle och en trygg miljö i skolan. Med syftet att bidra till ett långsiktigt trygghetskapande och brottsförebyggande arbete och i utgångspunkten samverkan, har under 2020 en strategisk och operativ grupp bildats. Den sammankallas vid behov utifrån det arbete som gjordes inom gruppen "Tryggt Gimo". Gruppen har representanter från Barn- och utbildning, Kultur-och fritid, Socialtjänsten och Polisen. Deltar gör även kommunens Beredskaps- och säkerhets-samordnare. Samverkan planeras att fortsätta och utveckla ett mer långsiktigt arbete utifrån EST-modellen (Effektiv samordning för trygghet).

I Lgr 11, läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet finns mål för hur vi ska undervisa om hållbarhet samt de globala målen för Agenda 2030. Vi ska också samverka med andra aktörer i samhället för att öka den psykiska hälsan hos våra

skolungdomar. Krav behöver bytas ut mot förväntningar som är rimliga för var och en att uppnå. Grundskolan behöver arbeta mer med motivation och få eleverna att se olika vägar genom utbildningssystemet som passar dem. SYV-arbetet ska stärkas och vara en angelägenhet som gäller alla vuxna i skolan.

En lärande kommun

Många forskare och praktiker har diskuterat kopplingen mellan organisatoriskt lärande och organisationsstruktur, där en byråkratisering med långa beslutsvägar ofta sägs hämma lärandet. Genom att stödja frekventa interaktioner mellan medarbetare med olika bakgrund och expertisområden samt har en kultur som bygger på öppenhet och nyfikenhet, skapas förutsättningar för lärande. Mångfald vad gäller såväl kompetens som kön och etnisk bakgrund har också argumenterats vara viktiga för lärandet i verksamheten. Utifrån detta skall vi arbeta för att skapa arenor för interaktion, skapa en gemensam vision och se till att individerna vill utvecklas och arbeta mot smål.

Skolan ska öka det kollegiala lärandet för att främja en än mer likvärdig skola. Genom att fokusera på undervisningsprocessen och det kompensatoriska uppdraget.

Nämndens mål och styrtal

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2021
En attraktiv och växande kommun	Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig	Andel elever som söker sig till andra grundskolor i åk 9, i andra kommuner ska minska	9
		Personalomsättningen ska vara låg	7 %

En öppen kommun

I Östhammar är vi öppna mot omvärlden och varandra. Vi är intresserade av vad som händer både i och utanför kommunen. För oss är det naturligt att ständigt bygga nya relationer och etablera givande nätverk. Vi ska utmana etablerade normer och visa att alla människor är välkomna, uppskattade och fria att leva och verka i kommunen. Utifrån detta behöver Barn- och utbildningsnämndens verksamhet bli än mer tolerant och arbeta med olikheter som norm.

Barn- och utbildningsförvaltningen och barn- och utbildningsnämnden ska bjuda in till ett kommunövergripande vårdnadshavarråd, i syfte att lyssna in det perspektivet för skolans utveckling i Östhammars kommun Rådet ska bestå av vårdnadshavarerepresentanter från grundskola och förskola

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2021
En hållbar kommun	Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa	Elevers upplevelse av att kunna påverka skolarbetet i årskurs 9 ska öka	70 %
		Elevers trygghet i årskurs 9 ska öka	82 %
		Elevers upplevelse av att kunna nå kunskapskraven i årskurs 9 ska öka	90 %
En lärande kommun	Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero	Elevers studiero i årskurs 9 ska öka	75 %
		Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö	Elevers motivation i årskurs 9 ska öka
		Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram ska öka	85 %
		Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år	75 %

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2021

Ny skola

En betydande verksamhetsförändring inför 2021 är den nya 4-9 skolan i Östhammar som ska tas i bruk av åk 6-9 i januari. Åk 4 och 5 flyttar in i den nya skolan till hösten 2021. Skolans utformning och lärmiljöer tillsammans med ett väl anpassat pedagogiskt program kommer ge bra förutsättningar för en god undervisning.

Omorganisationen

Översynen av förvaltningsorganisationen i Östhammars kommun har inneburit att kommunen organiseras i en förvaltning med fyra sektorer. Därmed kommer barn- och utbildningsförvaltning-

en att kallas sektor Bildning från och med första januari 2021. Förändringen innebär att arbetsmarknadsenheten AME kommer ingå under sektor Bildning samt att verksamhetsstödet samlas inom en egen sektor.

Gymnasiet

På grund av Corona pandemin finns en uppbyggd "utbildningsskuld" i gymnasieskolan. Kunskapsresultaten har påverkats negativt av att vissa undervisningsmoment varit svåra att genomföra och det finns ett behov av att hantera detta. Ett ökat behov av särskilt stöd och andra insatser från elevhälsan kommer att behövas.

Från och med 2021 ska samverkansavtalen inom gymnasieskolan omförhandlas så att samverkan en-

dast sker på program och inriktningar som kommunen inte erbjuder i egen regi. Detta kan få konsekvenser främst för elever på IM. Om programmen och samläsningsgrupper får fler behöriga elever kommer obehöriga elever på IM inte att kunna följa nationella program i samma utsträckning som tidigare. Det innebär även att en omorganisering av lärartjänster kan behöva göras.

Vuxenutbildningen

Kommunernas förutsättningar att erbjuda regional yrkesinriktad vuxenutbildning till individer som varslats om uppsägning till följd av utbrottet av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19, och därför behöver utbilda sig för att få ett nytt arbete, behöver förbättras och antalet platser behöver byggas ut. Staten finansierar samtliga platser i regionalt yrkesvux under 2020. Detta innebär att utbildningar som påbörjas inom yrkesvux under hösten 2020 kommer att fortgå under 2021/22. I propositionen till vårändringsbudgeten framgår inte om staten även kommer finansiera påbörjade utbildningar fullt ut. Det innebär att kostnaden följer med verksamheten för pågående yrkesvux-utbildningar som inte slutförs under 2020. Statsbidrag ges i dagsläget för mellan 30.000 – 75.000 kr per årsstudieplats (motsvarande 800 poäng). I dagsläget bekostar samverkande kommuner lika många årsstudieplatser som vi får statsbidrag för (dvs. 50 % av årsstudieplatserna). Utifrån förändringar i Förordning (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning, förändras kraven gällande medfinansiering från 2021. Den nya ändringen innebär att samverkande kommuner ska bekosta 30 % av årsstudieplatserna.

Den kommande lagändringen kring prioriteringsregeln inom komvux där inte bara de med minst

utbildning utan även bland annat arbetslösa och vuxna i behov av yrkesväxling ska prioriteras vid urval till utbildningen kommer troligtvis att innebära en ökad kostnad för komvux.

Eventuell ny styrmodell för vuxenutbildningen kan komma att införas där Kommunstyrelsen är beställare och budgetansvarig för verksamheten och Barn- och utbildningsnämnden är utförare och myndighetsansvarig. Barn- och utbildningsnämnden anser att det är viktigt att det tydligt framgår att det är Kommunstyrelsen som äger det ekonomiska ansvaret och ansvarar för att sätta mål och ambitionsnivåer för vuxenutbildningen från år 2021. Verksamheten anser att det är viktigt att mål, ambitionsnivåer och uppdrag samt finansieringen för dessa är långsiktiga.

Vuxenutbildningens garanterade undervisningstid, utbildningsplikt

Den s.k. utbildningsplikten är en del av en ny reglering som bara gällt en kortare tid. Den aktuella målgruppen omfattas emellertid även sedan tidigare av långtgående rättigheter till studier på sfi och grundläggande vuxenutbildning eftersom de saknar de kunskaper som ska uppnås där. Elever som omfattas av utbildningsplikt ska garanteras en undervisningstid på 23h per vecka över en fyraveckorsperiod. Idag läser elever i vuxenutbildningen sfi motsvarande 15h per vecka. I ett förslag som kan komma att verkställs ska härtill elever som omfattas av studieplikt läsa ytterligare 8h per vecka.

För att förslaget ska fungera på det sätt som utredningen avsett kommer det med stor sannolikhet att krävas anpassningar av undervisningen som medför ett nytt åtagande för Vuxenutbildningen och är kostnadsdrivande.

Verksamheten 2022 - 2024

Utbyggnaden av Österbyskolan ska stå färdig och kommer att ge bättre förutsättningar för tillgängliga lärmiljöer då högstadiet får nya lokaler. Detta ger också utrymme för övriga grupper i skolan att få bra och tillräckliga lärmiljö.

Barn- och utbildningsnämndens största utmaning under perioden 2021- 2023 är ett ökat lokalbehov och svårigheten att finansiera ökade hyror med egen budgetram utan att detta medför negativa konsekvenser för verksamheten. Barn och elevantalet förväntas också att öka både genom ett något högre födelsetal men också genom inflyttning. Fler barn- och elever ger behov av utökad budget för att bibehålla vuxentätheten i verksamheten. Regeringens nya digitaliseringsstrategi ställer stora krav på tillgång till IT hårdvara inom nämndens alla verksamheter. Kurs- och läroplaner ställer numera tydliga krav på tillgång till IT hårdvara. Från och med år 2022 kommer alla nationella prov genomföras digitalt.

Inom förskolan kommer två nya förskolor att byggas under planperioden, i Östhammar och Österbybruk. När de nya förskolorna står färdiga kommer paviljonger att sägas upp och nämnden kommer därmed kunna driva verksamhet i permanenta, attraktiva och moderna lokaler vilket ses som mycket positivt och viktigt för både barn och medarbetare.

Utredningen "Likvärdig skola" föreslår att de förslag som utredningen lämnar om ändrade regler för placering, mottagande och urval ska träda i kraft den 1 juli 2023 och således tillämpas vid placering inför höstterminen 2024. Det kommer att kräva en viss omställning för Barn- och utbildningsnämndens verksamhet.

I betänkande av Betygsutredningen 2018 (dir 2020:41): Bygga, bedöma, betygssätta – betyg

som bättre motsvarar elevernas kunskaper (SOU: 2020:43) föreslår utredaren bland annat att:

- Ämnesbetyg ska ersätta kursbetygen och införas i en ämnesutformad gymnasieskola och gymnasiesärskola.
- Ämnen ska delas in i nivåer för att dels säkra likvärdigheten i utbildningens innehåll i landet, dels behålla möjligheten att ett ämne med en ämnesplan ska kunna läsas i olika omfattning på olika program och inom kommunernas vuxenutbildning på gymnasial nivå.
- Modellen för ämnesbetyg innebär att det för varje ämne finns en uppsättning betygskriterier och att eleven efter en nivå får ett betyg i ämnet, vilket sedan ersätts när eleven efter nästa nivå får ett nytt betyg i ämnet.
- Kompensatorisk betygssättning ska införas i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på gymnasial nivå.
- Ytterligare ett underkänt betygsslag, Fx, ska införas i grundskolan, specialskolan, sameskolan, för grundskoleämnena inom gymnasieskolans introduktionsprogram samt i gymnasieskolan, och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Införande planeras att införas i två steg. Utredaren föreslår att kompensatorisk betygssättning och ytterligare ett underkänt betyg i betygsskalan införs hösten 2022. Förslagen gynnar eleverna men kräver inte någon omfattande implementering. Det mer omfattande förslaget om ämnesbetyg kräver enligt utredaren att huvudmännen behöver mer tid och föreslås därför införas till hösten 2024.

Ekonomisk planering

Barn- och utbildningsnämnden planeras få en uppräkning om 4,9 % av budgetramen inför 2021. Löne-

posterna planeras räknas upp med 2 % och övriga poster med 1,3 %. Sannolikt kommer lönerna öka mer än uppräkningsen vilket får till följd att nämnden kan finansiera färre medarbetare. Inom delar av nämndens verksamhet, t ex inom förskolan, är antalet medarbetare en viktig faktor för kvaliteten i den utbildning och omsorg som erbjuds. Ett tillräckligt antal medarbetare, god löneutveckling och en bra arbetsmiljö är avgörande faktorer när arbetskraft ska behållas och rekryteras kommande år.

I övrigt planerar nämnden för ökade hyror under 2021 och planperioden då nya skolan i Östhammar samt nya förskolor i Östhammar och Österbybruk står färdiga. Nya skolan står färdig 2021 och båda förskolorna beräknas nu kunna stå färdiga under 2022 för att tas i bruk 2022-2023. Under planperioden

beräknas också utbyggnationen av Österbyskolan vara färdig, detta kommer inte att innebära någon merkostnad då paviljonger kan sägas upp samtidigt som utbyggnationen tas i bruk.

Nämnden kan under 2021, förutom att ge täckning för ett ökat barnantal i egen förskola, grundskola och grundsärskola, också göra en viss satsning inom egen förskola. Enligt överenskommelse med kommunstyrelsen utökas budgeten för egen vuxenutbildning med 2,5 mkr 2021.

Nämnden har idag ingen information om tänkbar uppräkning 2022-2024 utan inväntar besked från kommunfullmäktige. Nämnden kommer att framföra önskemål om täckning för volymökningar, löneökningar och hyresökningar även kommande år.

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Intäkter (+)	84 231	63 831	29 061	29 061	29 061	29 061
Kostnader (-)	-632 438	-624 980	-618 012	-623 865	-623 540	-623 540
varav personalkostnader	-365 280	-359 911	-386 911	-392 764	-396 589	-396 589
varav lokalkostnader	-91 794	-92 093	-101 275	-101 275	-104 775	-104 775
varav övriga kostnader	-175 364	-172 976	-129 826	-129 826	-122 176	-122 176
Nettokostnader	-548 206	-561 149	-588 951	-594 804	-594 479	-594 479

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
100 Politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 104	-1 450	-1 494	-1 494	-1 494	-1 494
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	0	0				
Kostnader	-320	-15	0	0	0	0

KOMUNENS VERKSAMHET – BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN | 57

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
330 Kulturskola						
Intäkter	338	460	0	0	0	0
Kostnader	-6 881	-6 976	-6 591	-6 591	-6 591	-6 591
400 Öppen förskola						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-535	-552	0	0	0	0
407 Förskola						
Intäkter	21 038	16 879	13 220	13 220	13 220	13 220
Kostnader	-136 708	-130 057	-134 278	-135 078	-139 378	-140 178
412 Familjedaghem						
Intäkter	2 219	1 200	1 216	1 216	1 216	1 216
Kostnader	-16 592	-13 624	-13 881	-13 881	-13 881	-13 881
415 Öppen fritidsverksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-36	-245	0	0	0	0
425 Skolbarnsomsorg						
Intäkter	10 842	9 496	8 164	8 164	8 164	8 164
Kostnader	-32 749	-30 575	-34 592	-34 592	-34 592	-34 592
435+440 Grundskola inkl förskoleklass						
Intäkter	28 485	16 337	3 200	3 200	3 200	3 200
Kostnader	-260 937	-265 208	-260 996	-261 966	-262 996	-263 966
443 Obligatorisk särskola						
Intäkter	82	285	0	0	0	0
Kostnader	-8 882	-9 862	-10 101	-10 101	-10 101	-10 101
450 Gymnasieskola						
Intäkter	14 050	9 601	3 261	3 261	3 261	3 261
Kostnader	-113 405	-111 521	-106 905	-106 905	-106 905	-106 905
453 Gymnasiesärskola						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-6 406	-6 000	-6 103	-6 103	-6 103	-6 103

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
472 Vuxenutbildning*						
Intäkter	6 266	8 000	0	0	0	0
Kostnader	-23 862	-23 364	-18 235	-18 244	-18 244	-18 244
499 Nämndövergripande						
Intäkter	511	600	0	0	0	0
Kostnader	-23 277	-24 952	-24 729	-28 865	-23 210	-21 440
513 Insatser enl LSS o LASS						
Intäkter	403	973	0	0	0	0
Kostnader	-743	-579	-45	-45	-45	-45
Nettokostnader	-548 206	-561 149	-588 889	-594 804	-594 479	-594 479

Investeringsbudget

Barn- och utbildningsnämnden står för stora utmaningar vad gäller egna investeringar kommande år. I den nu (juni 2020) antagna preliminära budgeten beviljas barn- och utbildningsnämnden 6,5 mnkr 2021, 2,5 mnkr 2022 och 4,5 mnkr 2023 och 2024. Problem kommer att uppstå 2022 då möbelinvesteringar behöver göras i de två nya förskolorna, preliminärt 4 mnkr.

För att göra det möjligt att hålla lagd investeringsbudget totalt under planperioden planerar barn- och utbildningsnämnden nu för investeringar om 4,5 mnkr per år 2021-2024. Det är en låg budget jämfört med behov och kan få konsekvenser för ute- och innemiljön i förskolor och skolor.

INVESTERINGSBUDGET NETTO (TKR)	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Nya skolan Östhammar	4 000	0	0	0
Ny förskola Österbybruk	0	2 000	0	0
NY förskola Östhammar	0	2 000	0	0
Återinvestering öv verksamheter	500	500	500	500
Återinvestering förskola	0	0	1 500	1 500
Återinvestering grundskola	0	0	2 500	2 500
Summa	4 500	4 500	4 500	4 500

Socialnämnden

Verksamhetsområde

Socialnämnden ska utifrån behov, lagstiftning och ekonomiska förutsättningar erbjuda insatser till Östhammars kommuns invånare. Insatserna ska stimulera individen till ett självständigt, värdigt och tryggt liv i gemenskap med andra. Därutöver ska individen känna sig trygg i hur service och omvårdnad tillgodoses.

Socialnämndens huvuduppgift är att erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring, tillhandahålla en god vård och omsorg för äldre och personer med funktionsvariationer. Enligt gällande lagstiftning ska den enskildes rätt till stöd och bistånd prövas. Socialnämndens beslut ska vara rättssäkra och tydliga.

Socialnämndens verksamhet omfattar:

- individ- och familjeomsorg
- äldreomsorg
- hälso- och sjukvård
- stöd till personer med funktionsvariationer
- uppsökande, förebyggande och öppna insatser
- färdtjänst
- hjälpmedel
- bostadsanpassning

Planeringsförutsättningar

Ökat tryck på kommunala välfärdstjänster

Enligt Statistiska Centralbyråns (SCB) framtidsprognos förväntas Sverige 2024 ha en befolkning på 10.7 miljoner invånare. De två största anledningarna är en äldre befolkning och större invandring. Den snabba befolkningsökningen kommer sätta en stark press på kommunsektorn och resultera i nya utmaningar. Ökningen är extra påfrestande så till vida att den främst sker i de åldersgrupper där behovet av välfärdstjänster är som störst och

bidraget till dess finansiering minst. Detta innebär att socialnämndens välfärdstjänster behöver utökas och förändras.

Den demografiska utvecklingen ger också ett ökat tryck på Region Uppsalas specialiserade vård, som anpassas till nya förutsättningar, vilket spiller över på kommunens verksamheter. Se Samverkan/regionalisering.

Det är inte konstigt att förväntningarna på välfärdstjänsterna ökar när människors ekonomi förbättras och när informationen, kunskapen och tillgängligheten ökar. Med ökad utbildning och ökad jämlikhet har auktoritetstron minskat. Allt fler törs uttrycka sina synpunkter och sina förväntningar. Ny teknik har skapat nya arenor, vilket ytterligare skruvar upp förväntningarna på tillgänglighet och snabbhet. Digitaliseringen med ständig uppkoppling till internet och sociala medier erbjuder nya möjligheter för människor att bygga relationer, få insyn i och påverka händelser. Detta kräver en mer effektiv verksamhet, för att möta upp medborgarnas förväntningar. Större medvetenhet om rättigheter till stöd och högre kravställning från brukare och anhöriga påverkar också efterfrågan på tjänsterna inom socialförvaltningens verksamhetsområde.

Behovet inom LSS-området har ökat under en period och förväntas fortsätta öka. Personer med funktionsnedsättning eller multisjukdom har tillgång till god vård och lever längre än tidigare. De vill kunna leva självständigt (utanför familjen) och fler söker eget boende samt sysselsättning, exempelvis inom daglig verksamhet. I dagsläget belastas nämnden med flera ej verkställda beslut som gäller behov av kontaktperson, eget boende (med stöd) och boende i gruppboende.

Samverkan/Regionalisering

Region Uppsala och kommunerna samverkar kring Effektiv och nära vård, ENV 2030. Valfärdsuppdraget har vidgats och förändrats, vilket ställer högre krav på kommunen att kunna ta emot allt sjukare personer med kort varsel. Att arbeta med samma individer, men i olika faser av vårdkedjan, ställer stora krav på en väl fungerande och reglerad samverkan. En viktig förutsättning för samverkan är att det finns ett tydligt gemensamt mål.

Denna samverkan kommer att kräva en utveckling av hemtjänst, hjälpmedel, korttidsplatser och hem-sjukvård i ordinärt boende. Detta då satsningen innebär att flytta resurser och ansvar från slutenvård till primärvård, vilket ställer ökade krav på arbetet med stöd i hemmet

Digitalisering

Vårt samhälle genomgår ett snabbt teknikskifte och det finns många möjligheter inom socialnämndens verksamhetsområden att följa med på resan. Det är av stor vikt att känna av hur efterfrågan och acceptansen för nya tjänster ser ut hos brukarna och att tjänster utvecklas med brukarens behov och upplevelse i centrum. Nya system, tjänster och arbetssätt kräver ofta nya kompetenser, dels för att utveckla tjänster med brukarens behov i fokus och dels för att hantera systemet när de är igång.

Kompetensförsörjning

Socialnämnden lider redan idag brist inom vissa kompetenser och situationen kommer kontinuer-

ligt att försvåras i takt med att andelen äldre ökar i kommunen och med det efterfrågan på kommunens välfärdstjänster. Socialnämnden kommer att behöva arbeta intensivt för att behålla och nyrekrytera socionomer, sjuksköterskor, kvalificerade beteendevetare och arbetsterapeuter. De resurser som finns tillgängliga måste användas mer effektivt samtidigt som arbetet med att skapa en god arbetsmiljö på sikt kan sänka såväl personalomsättning som sjuktal.

Jämlik socialtjänst

Vid den senaste uppföljningen av insatser för brukare i ordinärt boende samt särskilt boende visade det sig att insatserna såg olika ut beroende på kön. Det kan innebära att kvinnor och män inte i lika stor utsträckning får insatser utifrån sina behov. Socialförvaltningen behöver använda resultaten från uppföljningarna för att utveckla verksamheten till en mer jämlik socialtjänst.

Nationell styrning

Den statliga styrningen av kommuner och regioner har ökat i omfång, komplexitet och detaljeringsgrad under de senaste decennierna. Detta medför till att socialnämndens verksamhetsområden måste förhålla sig till förändringar i lagstiftning, handlingsplaner eller andra prioriterade överenskommelser som exempelvis psykisk hälsa och god och nära vård, vilka skall ske i nära samverkan med hälso- och sjukvården. Den nationella styrningen är en vägledning i vilka områden som måste prioriteras.

Nyckeltal

Nyckeltal	2019	2020	2021
Befolkning	22 250	22 391	22 529
Befolkning, 80+	1 550	1 581	1 621
Arbetslöshet (procent)	3,9	3,8	
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar	15	15	

Volym	2019	2020	2021	2022
Särskilt boende: Antal belagda platser	222	225	225	225
Särskilt boende: Antal platser särskilt boende	234	234	234	234
Särskilt boende: Bruttokostnad exkl. lokal (tkr)	111 505	116 840	116 576	119 656
Särskilt boende: Bruttokostnad/pl/dygn exkl. lokal (kr)	1 376	1 423	1 419	1 457
Korttidsboende: Antal platser	14	14	13	13
Korttidsboende: Bruttokostnad exkl. lokal(tkr)	12 165	12 748	10 768	11 059
Korttidsboende: Bruttokostnad/plats/år/dygn exkl. lokal (kr)	2 381	2 495	2 269	2 330
Ordinärt boende: Antal utförda timmar	138 654	154 752	165 000	175 926
LSS: Personlig assistans, antal	29	29	32	32
LSS: Personer med LSS-insats, antal	162	156	166	171
LSS: Boende i gruppboende, antal	34	34	34	34
LSS: Bruttokostnad gruppboende exkl lokal (tkr)	30 257	30 229	-	-
LSS: Bruttokostnad gruppboende/pl/dygn (kr)	2 472	2 469	-	-
LSS: Boende i serviceboende, antal	11	11	29	29
LSS: Bruttokostnad serviceboende exkl lokal (tkr)	3 160	3 000	-	-
LSS: Bruttokostnad serviceboende/pl/dygn (kr)	859	758	777	796
IFO: BoU placeringar familjehem, antal	19	18	18	18
IFO: BoU placeringar familjehem, pl/dygn (kr)	688	760	760	760
IFO: BoU placeringar konsultstödda familjehem, antal	11	5	3	-
IFO: BoU placeringar konsultstödda familjehem, pl/dygn (kr)	1 900	1 798	1 800	1 800
IFO: BoU placeringar HVB/stödboende	4	4	4	4

Volym	2019	2020	2021	2022
IFO: BoU placeringar HVB/stödboende, pl/dygn (kr)	5 249	2 717	2 700	2 700
IFO: ensamkommande placeringar familjehem, antal	10	8	5	3
IFO: ensamkommande placeringar familjehem, pl/dygn (kr)	760	770	770	770
IFO: ensamkommande placeringar konsulentstödda familjehem, antal	5	3	-	-
IFO: ensamkommande placeringar konsulentstödda familjehem, pl/dygn (kr)	2 025	1 633	1 633	1 633
IFO: ensamkommande placeringar HVB/stödboende, antal	19	11	7	3
IFO: ensamkommande placeringar HVB/stödboende, pl/dygn (kr)	2 844	4 927	4 000	4 000

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Förvaltningen kommer att arbeta med nämndens mål om att vara en attraktiv arbetsgivare. För att klara kompetensförsörjningen kommer förvaltningen bland annat att arbeta med ett aktivt och nära ledarskap och tydliggöra medarbetarskapet. Förvaltningen behöver även intensifiera arbetet med att minska sjuktalen utifrån Sunt arbetsliv, ett material som ger inspiration och verktyg för en bättre arbetsmiljö. Det i sig kommer att kunna minska personalomsättningen genom att medarbetare kommer att känna sig mer delaktiga i sitt arbete och väljer att stanna i kommunen. Förvaltningen behöver fortsätta att vara synlig vid utbildningsmässor, skolor osv för att marknadsföra nutidens- och framtidens bristyrken.

Arbetsmiljöarbetet bedrivs systematiskt utifrån ett fast årshjul.

En hållbar kommun

Förvaltningen kommer i arbetet med att nå nämndens mål följa och analysera andelen återaktualiseringar för grupperna barn och unga, missbruk och försörjningsstöd.

En handlingsplan för "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun" har tagits fram hösten 2020 på uppdrag av socialnämnden. Arbetet med handlingsplanen förväntas ge effekt 2021. Socialnämnden ska säkra jämlika och goda möjligheter för de äldre i vår kommun så att de kan känna sig trygga, få rätt insatser i rätt tid och omfattning.

Nya arbetsätt och översyn av myndighetsbeslut ska kunna ge en effektivare verksamhet och förebygga behov av insatser.

Byte av den fossildrivna fordonsflottan pågår kontinuerligt och andelen elbilar ska öka för att minska negativa miljökonsekvenser. Socialförvaltningens medarbetare uppmanas följa Östhammar kommuns resepolicy, vilket innebär att i första hand överväga om resan ens är nödvändig. För att värna

miljön ska digitala möten övervägas. Bilen är dock ett viktigt färdmedel inom hemvården på grund av kommunens areal och demografi.

En lärande kommun

Kompetensutveckling av chefer att leda i förändring samt ge alla våra medarbetare ett utvecklande medarbetarskap. En ökad samverkan där allt vi gör ska präglas av största nytta för kommunen och medborgarna. Förvaltningen behöver bli mer nytänkande som präglas av en ökad förändringskultur.

Förbättrad skolframgång och det livslånga lärandet är framgångsfaktorer för minskat utanförskap och en god kompetensförsörjning. Socialförvaltningen har ett stort ansvar att samverka med Barn- och utbildningsförvaltningen så att barn och ungdomar får de bästa förutsättningar de kan få för en god utbildning. Utveckling av Närvårdsarbetet behöver ha mer fokus.

En öppen kommun

Öppenhet för socialnämnden handlar om att bjuda in till medborgardialoger kring viktiga frågor, tillhandahålla lättillgängliga tjänster för engagemang, skapa insyn i förvaltningens verksamheter och ha en god och ändamålsenlig tillgänglighet. Verksamheten behöver öka individens kunskaper om hur de kan framföra sina åsikter och klagomål. Arbetet med Klarspråk, det vill säga myndighetstexter skrivna på ett enkelt och begripligt språk ska fortsätta. Socialnämnden identifierar ett behov av individens medbestämmande och inflytande inom dess verksamhetsområden

Utveckling av synpunktshandlingen är en viktig del för att kunna tillvarata invånarnas synpunkter. Ett arbete för att underlätta handläggningsprocessen har påbörjats och förväntas effektivisera processen för socialnämndens synpunktshandling.

Nämndens mål och styrtal

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2020
En attraktiv och växande kommun	Socialnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare	Helhetsintrycket av vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö ska förbättras	82
		Sjuktalen ska minska	8 %
		Personalomsättningen ska minska	10 %
En hållbar kommun	Socialnämnden ska vara en effektiv verksamhet	Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) ska minska	-8 %
		Köp av individ och familjeomsorg totalt, andel (%) ska minska	22 %
		Brukarbedömning IFO totalt - helhetssyn, andel (%) ska öka	87 %
		Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska bibehållas	93 %
		Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska öka	87 %
		Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+ ska minska	229 000
		Andel invånare 80+ som inte har någon biståndsbedömd insats av socialförvaltningen ska öka	75 %
		Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) ska minska	0 %

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2021

Socialnämnden gav förvaltningen i uppdrag vid sammanträdet den 17 juni 2020 att ta fram en handlingsplan för en Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammar. Handlingsplanens syftes- och målformulering är att rätt insatser, i rätt tid och i rätt omfattning ska finansieras via en omfördelning av existerande resurser från reaktiva och mindre effektiva insatser för målgruppen äldre till tidiga och mer effektiva insatser till samma målgrupp.

Översynen av förvaltningsorganisationen i Östhammars kommun har inneburit att kommunen organiseras i en förvaltning med fyra sektorer. Därmed kommer socialförvaltningen att kallas sektor Omsorg från och med första januari 2021. Förändringen innebär att daglig verksamhet kommer ingå under sektor Omsorg samt att verksamhetsstödet samlas inom en egen sektor.

Verksamheten 2022 - 2024

Genom åren har antalet bestämmelser och detaljeringsgraden i Socialtjänstlagen (2001:453) ökat. Mycket av socialtjänstens kraft har lagts ned på ärendestyrd myndighetsutövning. Det har bland annat inneburit att det långsiktiga och strukturellt förebyggande arbetet har fått stå tillbaka. Detaljreglering och olika riktlinjer har minskat professionens handlingsutrymme och försvårat individuell bedömning. Med anledning av detta gav regeringen i uppdrag att genomföra en översyn av nuvarande Socialtjänstlagen. I utredningen "Framtidens socialtjänst" (SOU 2017:03) föreslås att en reviderad Socialtjänstlag ska återgå till en målinriktad ramlagsskarakter som ger kommunerna bättre möjligheter att utveckla metoder och arbetssätt på basis av egen kunskap och egna erfarenheter. Slutbetänkandet överlämnades till socialministern den 26

augusti 2020 och författningarna föreslås träda i kraft 1 januari 2023.

Förslagen innebär att ett förändringsarbete inom socialnämndens verksamheter måste initieras för att uppfylla förslagen i utredningen. Förslagen ska höja kvaliteten utan att leda till ökade kostnader, ta ställning om det behövs en särskild äldre- och se över om "skälig levnadsnivå" är ett ändamålsenligt begrepp vid insatser för äldre. Behovet av barnrättsperspektivet har förtydligats i lagstiftningen och kommer att ytterligare förtydligas.

Vissa förslag påverkar socialtjänstens sätt att arbeta och socialnämndens möjlighet till delegering. Det gäller t.ex. förslagen om att socialtjänsten ska ha ett förebyggande perspektiv och inriktas på att vara lättillgänglig, att verksamheten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, samt att insatser får tillhandahållas utan föregående individuella behovsprövningar. Det kommer finnas ett behov till revidering av socialnämndens delegationsbestämmelser. Vidare kommer flera av förslagen kräva förändrade rutiner och riktlinjer för att uppfylla nya kravställningar och målformuleringar. Sänkta trösklar och mindre kontroll inom socialtjänsten är nya ledord i den nya utredningen. Detta kan innebära att socialnämndens verksamhetsområden kan få ändrade arbets sätt i handläggningsprocesserna för att leva upp till lagens nya innehåll.

I januari 2019 presenterades LSS-utredningens förslag till förändringar. I utredningen föreslår regeringen tre nya LSS-insatser: Personlig service och boendestöd, personligt stöd till barn samt förebyggande pedagogiskt stöd. Vidare föreslår man att ledsagarservice ska bli en del av insatsen personlig service och boendestöd och att staten ska ha hela ansvaret för insatsen personlig assistans. Om förslagen genomförs beräknar utredningen att statens

kostnader kommer att minska och att kommunernas kostnader ökar. Utredningen föreslår att den nya lagen träder i kraft den 1 januari 2022.

Kommunen saknar bostäder med särskild service enligt 9 § 9p. LSS och kommer därför behöva investera i nyetablering.

Ekonomisk planering

Föreslagen budget innebär en ramtilldelning som för år 2021 överstiger prognostiserat utfall år 2020 med ca 13 miljoner kronor. Trots en relativt stor förstärkning av budgeten till 2021 bedömer nämnden att målet med budget i balans år 2021 medför

behov av fortsatt arbete med strukturella förändringar av förvaltningens verksamheter. Det kommer utöver strukturförändringar fortsatt finnas behov av effektiviseringsarbete inom befintlig verksamhet. Förändringstrycket kommer både från demografikutvecklingen inom äldreomsorgen och ett ökat behov inom funktionsvariationsområdet.

Det finns också effektiviseringspotential inom hyreskostnader samt produktionskostnader för mat. Inom samtliga av dessa områden krävs en samverkan inom hela kommunen för att anpassa kostnader till verksamhetens behov.

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Intäkter (+)	191 038	162 676	180 051	183 652	187 325	191 073
Kostnader (-)	-687 592	-657 327	-705 525	-716 401	-729 249	-742 497
varav personalkostnader	-388 429	-378 768	-398 819	-404 907	-412 098	-419 514
varav lokalkostnader	-60 070	-59 998	-63 823	-64 797	-65 948	-67 134
varav övriga kostnader	-239 093	-218 561	-242 883	-246 697	-251 203	-255 849
Nettokostnader	-496 554	-494 651	-525 474	-532 749	-541 924	-551 424

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Förvaltningsövergripande						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-52 415	-55 815	-57 522	-58 308	-59 299	-60 325
Myndighet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-200 484	-212 114	-238 904	-245 716	-249 893	-254 218
Produktion						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-243 654	-226 722	-229 048	-235 725	-239 732	-243 881
Nettokostnader	-496 553	-494 651	-525 474	-539 749	-548 924	-558 424

Investeringsbudget

Ofördelade medel bl.a. för investeringsbehov gällande gemensamhetsutrymmen på särskilt boende inkluderande sängar och övriga inventarier.

Hjälpmedel Årligt investeringsbehov för inköp av rullstolar.

Digitalisering Investeringsmedel till exempelvis införandet av E-tjänster inom förvaltningen.

Investeringar i nya boenden för möbler och övriga investeringar.

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET TOM 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Ofördelade medel		700	700	1 200	1 200
Hjälpmedel		700	700	700	700
Digitalisering		400	400	400	400
Investeringar nya boenden		500	500		
Inv i Spol o diskdesinfektorer	1 200				
Summa		2 300	2 300	2 300	2 300

Bygg- och miljönämnden

Verksamhetsområde

För Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun är den långsiktigt hållbara tillväxten i fokus. Detta genomförs genom att handlägga ärenden inom plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen, miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Verksamheten är till för invånare, företag, föreningar och fastighetsägare i kommunen samt besökare. Idag och i framtiden.

Nämndens arbete utgår från lagstiftningen som ram och förutsättning, med målsättningen att det alltid ska märkas för vem vi är till. Vi kallar detta för det dubbla perspektivet och vi uppfattar att vårt uppdrag är avgörande för både kommunens attraktivitet och tillväxt. För nuvarande och kommande generationer.

Planeringsförutsättningar

Östhammars kommun har under större delen av 2000-talet kännetecknats av en svagt nedåtgående befolkningstrend, men upplevt en vändning på senare år och har idag en växande folkmängd. Detta framförallt genom ett starkt flyttnetto gentemot övriga landet. Samtidigt har nettoinvandringen kontinuerligt bidragit till en ökad befolkning, inte minst i början av millenniet men även de senaste åren. Sett över hela 2000-talet får befolkningsutvecklingen beskrivas som stabil.

Utvecklingen på arbetsmarknaden i Östhammars kommun står delvis i kontrast till befolkningsutvecklingen i kommunen. Den lokala tillväxten av jobb höll fram till 2013 jämn takt med riket, men utvecklats svagare därefter. Den lokala arbetsmarknaden har präglats av stagnation sett till innevarande decennium och tendens till nedåtgående trend

under de senaste åren. Något som bland annat beror på att Dannemora Mineral, som omfattade drygt 200 årsarbeten inklusive leverantörer, gick i konkurs år 2015.

Antalet förvärvsarbetande (sysselsatt nattbefolkning) har haft en mer kontinuerligt uppåtgående trend, men totalt sett ändå utvecklats svagare än efterfrågan på arbetskraft i kommunen. Något som inneburit att antalet arbetstillfällen per invånare som bor i kommunen fortsatt stiga, fram till de senaste årens nedgång på den lokala arbetsmarknaden. Från att under en period utvecklats klart starkare som arbetsplats- än som boendekommun framstår Östhammars kommun idag, till följd av ett ökat bostadsbyggande och ombyggnad av väg 288, ha stärkt sin ställning inom boende. Närheten till framför allt Uppsala men också Stockholmsregionen är här avgörande för kommunen, men kräver riskvilliga byggherrar och bra kommunikationer för att utmytna i lokal befolkningstillväxt.

Självfinansieringsgraden i delar av verksamheten har gått ner - och förväntas fortsatt gå ner - som en direkt följd av kommunens utsatta VA-situation. Kortfattat kan sägas om detta att flera av kommunens reningsverk utnyttjas till sitt kapacitetstak och att dricks-vattenförsörjningen är mycket ansträngd i flera av kommunens tätorter.

På flera orter (bl.a. i Östhammar, Öregrund och Alunda) är situationen så akut att mycket få (om ens några) ytterligare nya abonnenter kan anslutas. Detta för med sig att de större (inkomstbringande) byggloven minskar dramatiskt och att möjligheterna att utveckla nya detaljplaner begränsas.

För att råda bot på situationen har Kommunfullmäktig dels beslutat om en överföringsledning från Örbyhus, via Österbybruk till Alunda av dricksvatten, dels beslutat stärka kapaciteten i reningsverket i Alunda. Under slutet av 2021 beräknas frågan om

kapacitetsbegränsningar i Alunda med anledning av detta vara löst.

Nämndens verksamhet utförs av Sektor Samhälle som är den del av kommunens nya organisation där kommunens samhällsutvecklande uppgifter samlats. Den nya organisationen syftar till att stärka det samlade samhällsutvecklande arbetet, så att kommunen ges förutsättningar att fortsätta utvecklas till en attraktiv och växande kommun.

Det samhällsutvecklande arbetet omfattar – förutom det som beskrivs i avsnitt 1 ovan – även av verksamhet inom det attraktivitetshöjande området, mark- och fastighetsutveckling samt övriga insatser för att stärka den hållbara tillväxten. En konsekvens av detta är bl.a. Sektor Samhälle rapportera såväl till kommunens Bygg- och Miljönämnd, som till Kultur- och Fritidsnämnden och direkt till Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har i juni 2020 valt att föreslå en förstärkning av Bygg- och Miljönämndens budgetram. Skälet till detta är att nämnden dels ska ge privatpersoner och verksamhetsutövare möjlighet till självriktelse vid anmälda miljötillsynsärenden, dels att nämnden ska fortsätta stärka upp det NKI-höjande arbetet.

Ledningsinsatser genomförda av Samhällsbyggnadsförvaltningen har även – av Kommunstyrelsens arbetsutskott - föreslagits en budgetförstärkning för att överta några av de personalkostnader som täckts in genom Mervärdesavtalet.

Bygg- och miljönämnden har till följd av tillfällig lagstiftning med anledning av Covid-19-pandemin tillförts arbetsuppgifter. Det handlar bl.a. om tillsyn enligt smittskyddslagen. Hur dessa arbetsuppgifter och hur pandemin fortsatt kommer utveckla behov av tillsyn från bygg- och miljönämnden är i skri-

vande stund alltjämt oklart. Sannolikt är dock att den förändring som Covid-19 inneburit knappast kommer innebära några lättnader när det gäller kommunernas myndighetsutövning kopplat till miljö- och hälsoområdet.

En annan – kanske mer oväntad – effekt av Covid-19-pandemin är att antalet bygglov ökat under andra kvartalet 2020. Det har i första hand handlat om mindre om- och tillbyggnader, vilket i sig skapat ett märkbart tryck på nämndens bygglovsverksamhet. Huruvida detta är en tillfällig trend eller inte återstår alltjämt att se.

Nyckeltal

Nämndens styrtalet är

- Byggrätter (med målet att ha 600 totalt i kommunen)
- Industritomter att erbjuda i varje tätort
- Detaljplaner tar max 24 månader
- Översiktsplanen fastställd 2021
- Bygglovsansökan tar max 15 veckor från det att ansökan kommit in till dess att beslut meddelats den sökande
- NKI över 75 (bygglov, livsmedelstillsyn) resp. över 70 (hälsoskydd, miljöskydd, serveringstillstånd)
- Inventerade enskilda avlopp fler än 350 under året

Nämnden har inte uttryckt några särskilda nyckeltal, som man avser att följa. Några som nämnden överväger – kopplat till nämndens ambitioner – är

- Svenskt Näringslivs företagsklimatranking
- Personalomsättning
- Sjukfrånvaro
- Antal pågående resp. lagkraftvunna detaljplaner
- Antal inkomna bygglovsansökningar, handlagda byggnämningar resp. bygglovsansökningar

- Antal handlagda strandskyddsdispenser, varav bifallna (resp. överprövade av länsstyrelsen)
- Vattenkvalité i fjärdar och vikar
- Svarsfrekvens NKI-mätning, Bygglov
- Ärenden med kompletteringar, Måltal 2020: 50

Volymer

Volymer	2019	2020	2021	2022
Byggrätter i färdigställda detaljplaner (antal)	921			
Industritomter att erbjuda i varje tätort				
- Alunda (antal)	6			
- Gimo (antal)	4			
- Öregrund (antal)	3			
- Österbybruk (antal)	5			
- Östhammar (antal)	5			
Bygglov (antal)	357			
Bostäder med slutbesked (antal)	102			
Inventerade enskilda avlopp (antal)	373			

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Utifrån kommunens strategiska inriktningsområden har bygg- och miljönämnden valt att fokusera på målformuleringen att::

- Skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun –ekonomiskt, socialt- och miljömässigt.

Nämnden vill med detta samtidigt markera att hållbarhetsperspektivet ska bidra till attraktivitet och tillväxt. Och tvärtom.

Tidigare har det kunnat höras ett motsatsförhållande mellan de båda perspektiven. Genom att markera att de båda perspektiven ska bidra till varandras positiva utveckling, sätts samtidigt tonen för hur förvaltningen ska arbeta och för hur kommunen vill uppfattas.

Det är helt avgörande att alla medarbetare i den nya organisationens Sektor Samhälle ges möjlighet att förstå att varje enskild insats i vardagen tydligt bidrar till uppfattningen av kommunen, såsom attraktiv och växande.

För att säkerställa just detta genomförs bl.a. följande insatser:

- Rutiner kring bemötande, attityd och återkoppling
- Tydlig överlämning vid handläggarbyte, myndighet
- Välkomstbrev till nya/nyetablerade verksamheter
- Ringa i samband med besked i negativ riktning
- Enkelt att följa sitt myndighetsärende
- Tydliggöra förväntningar på varandra – lätt att göra rätt

- Aktiv synpunktshantering
- Möjlighet till avgiftsfri rättelse i vissa miljöärenden
- Rättelsetrappan
- Rådgivning i tillsynsarbetet. Lätt att förstå lagkrav
- Snabbare handläggning av miljöärenden
- E-tjänster för anmälningspliktiga verksamheter m.m.
- Stärkt effektivitet och tillgänglighet hos myndigheten
- Tydlig information för företagare på kommunens hemsida

En hållbar kommun

Bygg- och miljönämndens målformulering utgår från en hållbar samhällsutveckling och vi har därför valt att styra målet parallellt mot två av kommunens strategiska inriktningsområden. Dels i stycket ovan "En attraktiv och växande kommun" men även här inom området "En hållbar kommun".

Färskt vatten att konsumera och en effektiv avloppsrening är grundläggande infrastruktur, som vi lärt oss att ta för givet i ett välfärdssamhälle. Bakom detta ligger bl.a. goda tekniska lösningar, kostsamma investeringar och underhållsarbeten samt en tillsyn med hög kvalitet. Östhammars kommun upplever idag svårigheterna som kommer i spåren av att tillväxtsamhällen inte har obegränsad tillgång till dricksvatten och/eller att avloppsreningen inte klarar av den belastning som samhället tillför.

Nämnden vill därför att såväl tillsynsbehovsutredningar som tillsynsplaner speglar det behov av kraftfulla insatser som krävs för att säkerställa långsiktigt hållbara förutsättningar för tillväxt i detta avseende.

Nämndens mål och styrtal

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2021
En attraktiv och växande kommun	Bygg- och Miljönämnden ska skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun - ekonomiskt, socialt och miljömässigt	Nöjd Kund Index (NKI) för bygglovsärenden.	75
		Nöjd Kund Index (NKI) för miljö- och hälsoskyddsärenden	70
		Nöjd Kund Index (NKI) för serveringstillståndsärenden	70
		Nöjd Kund Index (NKI) för ärenden enligt livsmedelstillsyn	75
		En effektiv detaljplaneprocess	24
		En effektiv bygglovsprocess	15
En hållbar kommun	Bygg- och Miljönämnden ska skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun - ekonomiskt, socialt och miljömässigt	Antal inventerade avlopp per år.	350
		Livsmedelstillsyn	100 %
		Miljötillsyn	100 %
		Planberedskap bostäder (antal bostäder)	600
		Planberedskap kommersiella ändamål (antal orter)	5

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2021

2020-års två fokuserade insatsområden kommer även under 2021 bilda utgångspunkt för nämndens fokus. Dessa två områden är:

- Lean och systematiska förbättringar, vilket inkluderar ledaruppdraget, synen på det värde som skapas i verksamheten, individens personliga utveckling och ansvar samt ett betydligt mer standardiserat arbetssätt. Vi har fortfarande långt kvar till en högkvalitativ organisation med hög effektivitet, vilket märks både på NKI och i vår synpunktshantering.
- Systematiskt arbetsmiljöarbete. Detta omfattar

dels ronderingar och genomförande av handlingsplaner kopplade till arbetsplatsens miljö (organisatoriskt och socialt, kränkande särbehandling, arbetsbelastning m.m.), dels insatser för att skapa förutsättningar för mer långsiktigt uthållig verksamhet. Bakgrunden är att verksamheten historiskt belastas med en mycket hög personalomsättning, vilket inte minst påverkat förutsättningarna att hålla en kostnadseffektiv verksamhet. 2020-års insatser på området har gett goda kortsiktiga resultat. Fortfarande är dock mycket i de vardagliga rutinerna kopplat till arbetsmiljöarbetet kvar att sättas ordentligt. Detta gäller inte minst fördjupad samverkan med grannkommunerna för att i samverkan ska-

pa en mer robust organisation. I tillägg till detta avser alltså Bygg- och Miljönämnden – och den nya Sektor Samhälle - under 2021 förstärka det attraktivitetshöjande arbetet såsom beskrivet under punkt 3.1 ovan. En fördjupad bild av vad insatserna konkret innebär, tidsplan för insatserna och konstaterade effekter redovisas löpande på kommunens hemsida och i nyhetsbrev.

Verksamheten 2022 - 2024

Under resterande tid av mandatperioden ser vi ett än mer fördjupat samarbete med grannkommuner i vår handläggning av myndighetsärenden. Vi ser även ett djupare samarbete med övriga funktioner inom kommunen - inte minst på det administrativa området.

En viktig framgångsfaktor för ökat kundvärde och effektivare verksamhet blir utvecklingen av digitala tjänster och automatisering. I ett inledande steg tänker vi oss möjligheten till digitala arkiv, vilket helt kommer ställa om våra förutsättningar att leverera en effektivare administration och en ökad kundnytta (inte minst i form av enkelhet och tillgänglighet).

Ekonomisk planering

I kölvattnet efter Corona-pandemin har antalet hanterade bygglov ökat igen under det andra kvartalet 2020. Även efterfrågan på karttjänster har ökat. Vi är nu uppe på de intäktsnivåer som 2020 års tillfälliga ramhöjning på 500 tkr hade som antagande. Av det skälet föreslog KSau i juni 2020 att den tillfälliga ramhöjningen konverteras till en permanent ram.

Under 2021 ökar vi andelen kostnader som skattefinansieras genom att öka budgetramen med 700 tkr. Detta görs för att förändra arbets sättet och öka möjligheten till dialog och rådgivning i myndighetsutövningen. Målet är en förbättring av NKI-resultaten.

De intäktsminskningar på miljöområdet som beslutades för att underlätta överlevnadsförutsättningarna för det lokala näringslivet, antas återgå till en "normalläge" för 2021.

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Intäkter (+)	13 165	14 864	14 810	14 810	14 810	14 810
Kostnader (-)	-23 295	-22 240	-23 007	-23 007	-23 007	-23 007
varav personalkostnader	-18 596	-18 163	-18 862	-18 862	-18 862	-18 862
varav lokalkostnader	-613	-627	-635	-635	-635	-635
varav övriga kostnader	-4 085	-3 450	-3 510	-3 510	-3 510	-3 510
Nettokostnader	-10 129	-7 376	-8 197	-8 197	-8 197	-8 197

74 | KOMMUNENS VERKSAMHET - BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
100 Politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-776	-754	-769	-769	-769	-769
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-320	-340	-347	-347	-347	-347
215 Fysisk, teknisk planering						
Intäkter	4 971	6 208	6 332	6 332	6 332	6 332
Kostnader	-8 952	-8 200	-8 352	-8 352	-8 352	-8 352
261 Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning						
Intäkter	6 995	7 697	7 501	7 501	7 501	7 501
Kostnader	-8 181	-8 129	-8 282	-8 282	-8 282	-8 282
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckling						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-151	-195	-199	-199	-199	-199
267 Alkohol tillstånd m.m.						
Intäkter	976	789	805	805	805	805
Kostnader	-913	-852	-868	-868	-868	-868
269 Bygg- och miljö administration						
Intäkter	224	170	172	172	172	172
Kostnader	-3 849	-3 575	-3 991	-3 991	-3 991	-3 991
920 Gemensamma verksamheter						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-151	-195	-199	-199	-199	-199
Summa	-10 129	-7 376	-8 197	-8 197	-8 197	-8 197

Investeringsbudget

Flygfotografering skulle ha genomförts enligt plan under 2020. Detta sköts upp och istället provar vi att använda oss av Lantmäteriets flygfoton istället. Om det faller väl ut kommer vi att kunna stryka posten flygfoto permanent i vår investeringsbudget.

Resterande del av investeringsbudgeten finns tillgänglig till inventarieanskaffning och/eller satsningar för ökad digitalisering.

INVESTERINGSBUDGET, NETTO (TKR)	BUDGET TOM 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Flygfoto	1 500	0	0	0	0
Inventarier	200	200	200	200	200
Summa	1 700	200	200	200	200

Kultur-ochfritidsnämnden

Verksamhetsområde

Enligt reglementet för Kultur- och fritidsnämnden fastslås nämndens uppdrag enligt 1 §:

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare, som de är nöjda med. I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- Ungas mötesplatser
- Stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område
- Verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar
- Verka för att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kultur- och fritidsverksamhet
- Aktivt friluftsliv
- Stipendier och utmärkelser inom nämndens område
- Biblioteksverksamhet
- Evenemang och samordning av dessa
- Kultur i vård och omsorg
- Offentlig konst
- Kulturarvsfrågor som inte åligger annan nämnd
- Hälsöfrämjande och förebyggande arbete inom folkhälsa
- Regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet
- Finskt förvaltningsområde

Rörande biblioteken ska Kultur- och fritidsförvaltningen (hädanefter förkortat KoF) förvalta och utveckla kommunens biblioteksverksamhet. Litteraturförsörjning samt punktvis och långtgående hjälp inom MIK (medie- och informationskunnighet) såsom informationssökning och källgranskning mm åligger förvaltningen. Målgruppen för kommunens bibliotek är samtliga invånare i kommunen, med särskild prioritet för personer med funktionsvariationer, med annat modersmål än svenska (i

synnerhet minoritetspråkstalande) samt barn och ungdomar.

Kultur och fritidsnämnden ansvarar för föreningsstöd, omfattande dels kontant föreningsbidrag enligt nämndens föreningsbidragsnormer, dels subvention av lokaler som används för föreningarnas verksamhet. I nämndens ansvarområden ingår även rörligt friluftsliv, där de nationella friluftsmålen kan ses som vägledning.

I KoFs verksamhet ingår enheten för fritidsanläggningar, vars område innefattar sim- och sporthallar, ishallar, tempererat utomhusbad, strandbad, Idrotts- och fritidsanläggningar utomhus, friidrottsområden, elljusspår, tennisbanor, mm. Fyra av anläggningarna är bemannade med omkring 15 medarbetare för service och värdskap vid öppettider i t ex bad, gym öppettider, lokalbokning för uthyrning av utrymmen som disponeras av nämnden, på uppdrag av BUN så utförs simskola för elever.

KoF skall tillhandahålla och utveckla ungdomsgårdar, fritidsverksamhet, lovaktiviteter och attraktiva aktiviteter för ungdomar. I detta arbete strävar vi efter att skapa trygga mötesplatser för ungdomar på orten i årskurs 7 till 17 år. Vi strävar efter att erbjuda öppet varje vardagkväll på minst en ort.

Målsättningen för KoF är att erbjuda ett brett kulturutbud med både smalare och mer breda satsningar. Genomförandet ska ske både i egenregi och i samarbete med andra aktörer.

Planeringsförutsättningar

Den stora förändring som hela kommunens organisation står inför när omorganisationen genomförs och övergår i en enförvaltningsmodell kommer att påverka. KoF kommer inte längre att vara en egen förvaltning utan istället organiseras under sektor

samhälle. KoF kommer att drivas under verksamhet Attraktivitet tillsammans med näringsliv, besöksnäring och landsbygdsutveckling. Detta kommer att påverka arbetssätt, prioriteringar och utförande. Förhoppningen är att med gemensamma krafter kunna skapa en högre grad av attraktivitet i kommunen.

Rådande situation med Covid19 påverkar - och kommer att påverka - verksamheten på en mängd sätt, t ex:

- Många äldre och riskgrupper upplever en ökad grad av ofrivillig ensamhet.
- Evenemang som planeras kan inte alltid genomföras.
- Genomförandet av aktiviteter påverkas av riktlinjer kring smittspridning.
- Externa stöd kan komma att stärka budgeten.
- Föreningar kan komma att få problem med deltagande, evenemang och ekonomi.
- Nyrekryteringen till idrotter kan påverkas
- Storbrunn som kulturhus och samlingsplats kan pga utrymmeskäl få svårt att fylla sin roll

Uppdraget är trots rådande situation detsamma och nedanstående ingår i planeringsförutsättningarna:

- Anläggningarna som förvaltningen nyttjar är äldre och deras skick gör att åtgärder krävs på många håll. Detta påverkar ekonomin och prioriteringar kommer därför att behöva göras under perioden. Beläggningsgraden är bitvis låg.
- Ökad andel äldre: Samhällets behov ändras med en åldrande befolkning. Genom aktivt arbete kan folkhälsan påverkas i positiv riktning.
- En förstärkning av rambudgeten riktad till hälsoutveckling kommer att skapa större möjligheter att möta de behov som finns kring ofrivillig ensamhet, stillasittande och psykisk ohälsa.

- Digitalisering: Förvaltningens utbud och erbjudanden behöver följa invånarnas förväntningar och bli mer lättillgängliga digitalt.
- Ungas psykiska ohälsa: Kurvan för ungas psykiska ohälsa är negativ och kommer att kräva prioriteringar inom förvaltningens område.
- Stillasittande befolkning: Förvaltningens arbete måste utöver beslutade målgrupper även riktas till att motverka och förebygga stillasittande.
- Utveckla kulturtillgångar och turism: Kartläggning av kommunens utbud och potential behöver genomföras.
- Ekonomiska förutsättningar: Kommande perioder negativa budgettrend kommer att ställa krav på tydliga prioriteringar vilket kommer att påverka förvaltningens möjliga utbud.

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Detta strategiska inriktningsområde har brutits ned till nämndmålet

- Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att erbjuda ett utbud som har något för alla. Fokusgrupper för kommande period kommer att vara åldrarna 7-20 samt 70+.

Den yngre målgruppen är divergerad och för att nå så många som möjligt kommer förvaltningen att nyttja ett upphandlat appsystem, Speak App, där feedback kan ges snabbt samt önskemål och åsikter tas till vara på ett enkelt sätt. Många unga skulle inte kunna tänka sig att åka på ett fysiskt möte för att framföra sina åsikter, men att snabbt skriva ett meddelande eller svara på en fråga kan vara lättare. Genom detta är förhoppningen att känslan av delaktighet kommer att stärkas.

Ungdomsgårdarna kommer att finnas på alla fem orter men uppstart i Öregrund en kväll varannan vecka under hösten 2020. Lokal i Gimo saknas trots ett års arbete med att hitta lösningar. Det låga intresset i Gimo gör att verksamheten kommer att avvakta att dra igång tills dess att lösning finns. Lovaktiviteterna kommer även fortsättningsvis att vara prioriterade. Arbetet med att kartlägga hur fördelningen av kommunens stöd ser ut avseende genus, åldrar och aktiviteter kommer även att vidareutvecklas för att kunna skapa en attraktiv kommun för flera.

Biblioteket i Gimo är första bibliotek att omvandlas för att skapa ett mer attraktivt rum att mötas och utvecklas i. Förlagan är det arbete Blekinge gjort på sina bibliotek och som fallit väl ut. Bibliotekarierna har tematiska uppdrag med fokus på bl a äldre, barn och unga, digitalisering etc.

På kommunens idrottsanläggningar finns personal med särskilt uppdrag att erbjuda träningsråd och prova-på-tillfällen för målgruppen äldre. Hälsostategiskt planeras flera aktiviteter för att skapa en attraktiv kommun.

Förstärkning i budgeten för att vidareutveckla hälsoarbetet är planerat till 2021.

En hållbar kommun

Detta strategiska område är nedbrutet till nämndmålet

- Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet.

Under kommande period kommer stort fokus ligga på att skapa anläggningar som kan möta invånarnas önskemål och behov.

Under hösten 2020 kommer politiskt beslut att fattas kring vilka anläggningar som kommunen behöver och var i kommunen de ska finnas.

Arbetet med att tillgängliggöra kommunens anläggningar och bad fortlöper under perioden.

Spontanidrottsplatser och anläggningar med flexibla lösningar är områden som kommer att vara i fokus under kommande period. Flexibla lösningar är också en grundförutsättning för att öka de förhållandevis låga beläggningsgraderna kommunens anläggningar har.

Förvaltningen kommer att arbeta med Upplands idrottsförbund och deras satsning "Rörelseglädje hela livet". Den för hälsoutveckling stärkta budgeten kommer att skapa nya möjligheter för att lyckas med en positiv hälsoutveckling för kommunens invånare

En lärande kommun

Detta mål är i nämnden nedbrutet till

- Att erbjuda och främja arenor för bildning och lärande samt upplevelser som vidgar vyer, inspirerar och ger nya perspektiv
- Skapa en lärande inre organisation genom samarbeten och omvärldsspaning

Biblioteken inbjuder kontinuerligt till föredrag och författarläsningar inom ett brett område. Detta kommer att utvecklas och förhoppningen är att alla bibliotek i högre grad ska upplevas som tydlig samhällsnod i varje ort. Förutsättningen att genomföra dessa påverkas dock av Covid19. En del insatser kommer att få genomföras digitalt. För målgruppen unga är målet att nå så många som möjligt genom att erbjuda en variation i verksamheten på ungdomsgårdar, lovaktiviteter, kulturvecka etc.

Genom att delta i regionala och nationella nätverk skapar förvaltningen bättre förutsättningar för den lokala utvecklingen.

I kommande organisation kommer verksamheten att kopplas ihop med andra delar av kommunen vilket naturligt kommer att leda till lärande och utveckling som förhoppningsvis kommer

Ett långsiktigt samarbete med Uppsala Universitet är inlett där målet är att främja ungas läsupplevelser och genom detta utmana och skapa ett intresse för vidare läsning. Temat har varit demokrati (2019), genusnormativitet och identitet (2020). För 2021 planeras bokval kring främlingsfientlighet och etnicitet.

En öppen kommun

Detta strategiska inriktningsområde är nedbrutet i nämnd till

- Att erbjuda en kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntrar till engagemang

Målgruppen 7-20 år är svår att nå genom våra traditionella metoder. En app är upphandlad (Speak App) och är under implementering. Förhoppningen är att ungdomarna genom denna ska bli delaktiga i högre grad och vilja påverka verksamheten.

Förvaltningen kommer liksom tidigare att genomföra föreningsdialoger. Formen för detta kommer att behöva omprövas då fysiska möten med många närvarande inte är aktuellt. För att hitta vägar att ändå möta föreningar och ta in deras inspel och behov behövs nya arbetssätt.

KoF är en förvaltning som många kommunicerar med och ett mål för verksamheten är att fortsätta arbetet med att bli snabbare och tydligare i de svar som ges. Förvaltningen har rollen som mottagare i många frågor vilket ibland gör ledtiden längre än vi önskar.

Nämndens mål och styrtal

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2020
En attraktiv och växande kommun	Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv	(NMI Kultur)	58 %
		(NRI-index Fritid) NRI Region-index	56 %
		Antal besökare på kommunens ungdomsgårdar	
		Antal besökare på samtliga bibliotek	
En hållbar kommun	Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet	Medellivslängd	83,3
En lärande kommun	Att erbjuda och främja arenor för bildning och lärande samt upplevelser som vidgar vyer, inspirerar och ger nya perspektiv	Antal evenemang där hälsa, samhällsfrågor eller vetenskap är tema	35
		Antal utlån av barn- och ungdomslitteratur	
		Skapa en lärande inre organisation genom samarbeten och omvärldsspaning	
En öppen kommun	Att erbjuda en kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntar till engagemang	Andel unga som svarat på LUPPen	90 %

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2021

Situationen med Covid19 påverkar förvaltningens arbete och kommer sannolikt att göra det under en längre tid framöver. Delaktighet och dialoger som tidigare skett genom möten måste nu genomföras på andra sätt. Det digitala är en nyckel men riskerar att skapa ett utanförskap för de invånare som inte har möjlighet eller kunskap att mötas i dessa kanaler. Det ställer krav på arbetet och medarbetarna att hitta nya vägar att nå ut med den information och verksamhet som erbjuds. Målsättningen är att minska effekterna som Covid19 har på invånare och föreningar, där ensamhet, stillasittande, psykisk ohälsa, problem med nyrekrytering och träningar etc är några av de mest signifikanta. En stärkning i rambudgeten för hälsoutveckling kommer att vara viktig för utvecklingen i dessa frågor.

Kommunens idrottsanläggningar är gamla och det finns ett uppdämt underhållsbehov som budgeten för verksamheten inte kan möta. Under hösten 2020 kommer politiskt beslut tas kring utbud och geografisk placering för framtiden. Detta beslut kommer sannolikt att ge konsekvenser för planering och arbete inom verksamhetens område.

Förvaltningen arbetar med det strategiska ansvaret för kommunens innehav av "kulturfastigheter". Arbetet kommer att fortlöpa under perioden i samarbete med teknisk förvaltning och länsmuséet.

Verksamheten 2022 - 2024

Verksamheten ska fortsätta utveckla arbetet med de nämndmål som beslutats av Kultur- och fritidsnämnden. Arbetet står inför flera stora förändringar under kommande period. Förvaltningen uppför som förvaltning och kommer istället att ingå i sektor samhälle och där samlokaliseras med

besöksnäring, näringsliv och landsbygdsutveckling. Gemensamt ska områdena arbeta med att stärka kommunens attraktivitet. Detta kommer sannolikt att påverka arbetssätt och genomföranden. Samarbetet med de andra delarna ger andra förutsättningar.

De idrottsfaciliteter som förvaltningen har strategiskt ansvar för har en underhållsskuld som måste hanteras med justering i utbud eller budget under kommande period. Detta kommer att påverka verksamheten.

Under perioden 2022-2024 kommer förvaltningen att ha fokus på att arbeta med att kartlägga och göra arbetet med stöd transparent och tillgänglig. Förhoppningen är att de olika typer av stödformer som finns lätt ska kunna sökas och nås digitalt. Kriterier ska vara tydliga och lätta att ta till sig för den sökande. Detta skulle spara arbete på förvaltningen och också göra processer och ansökningar enklare för allmänheten och skapa förståelse och förutsägbarhet.

Med den scen som finns att tillgå på Storbrunn finns en önskan att ha mer aktivitet. Detta påverkas av pandemin och de riktlinjer som pga denna måste följas.

Österbybruks Herrgård och herrgårdsområde är del i nämndens område och arbetet med att skapa ett kulturcentrum på platsen fortlöper. En större scenlokal i Ånghammaren är på idéstadiet för att skapa nya förutsättningar.

Arbetet med kulturfastigheterna som nu är en del av KoFs uppdrag kommer att behöva prioriteras vilket gör att annat kommer att få prioriteras ner.

Under slutet av mandatperioden är målet att ta fram en kulturstrategisk plan för att tydliggöra nämndens kulturpolitiska inriktning.

Ekonomisk planering

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Intäkter (+)	14 876	14 187	13 561	13 561	13 561	13 561
Kostnader (-)	-50 864	-54 142	-55 392	-55 392	-55 392	-55 392
varav personalkostnader	-17 503	-18 436	-19 476	-19 476	-19 476	-19 476
varav lokalkostnader	-14 649	-19 901	-20 400	-20 400	-20 400	-20 400
varav övriga kostnader	-18 712	-15 805	-15 516	-15 516	-15 516	-15 516
Nettokostnader	-35 987	-39 955	-41 831	-41 831	-41 831	-41 831

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
100 Politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-368	-504	-530	-530	-530	-530
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-197	0	0	0	0	0
220 Näringslivsbefr. åtgärder						
Intäkter	1 032	1 353	0	0	0	0
Kostnader	-1 032	-1 353	-250	0	0	0
230 Turistverksamhet						
Intäkter	5	0	0	0	0	0
Kostnader	-49	-130	-170	-170	-170	-170
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckling						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-149	-318	-370	-370	-370	-370

KOMMUNENS VERKSAMHET - KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN | 83

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
300 Allmän fritidsverksamhet						
Intäkter	135	145	137	137	137	137
Kostnader	-5 660	-6 661	-6 873	-6 998	-6 998	-6 998
310 Stöd till studieorganisationer						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-350	-350	-350	-350	-350	-350
315 Allmän kulturverksamhet						
Intäkter	818	160	828	828	828	828
Kostnader	-5 239	-5 613	-6 564	-6 689	-6 689	-6 689
320 Bibliotek						
Intäkter	839	735	850	850	850	850
Kostnader	-13 374	-13 481	-14 010	-14 010	-14 010	-14 010
340 Idrotts- och fritidsanläggningar						
Intäkter	11 357	11 121	11 086	11 086	11 086	11 086
Kostnader	-21 625	-22 594	-22 915	-22 915	-22 915	-22 915
350 Fritidsgårdar						
Intäkter	31	13	0	0	0	0
Kostnader	-2 154	-2 478	-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
920 Gemensamma verksamheter						
Intäkter	660	660	660	660	660	660
Kostnader	-666	-660	-660	-660	-660	-660
Nettokostnader	-35 987	-39 955	-41 831	-41 831	-41 831	-41 831

Investeringsbudget

Det finns ännu oklarheter kring viss fördelning i investeringar mellan KoF och Teknisk förvaltning. Detta gör investeringsplanen oklar i vissa delar.

När ny anläggning i Östhammar är uppförd kommer investeringsbehovet i utrustning sannolikt att öka och investeringsplanen måste då revideras.

Bibliotekens arbete med att skapa attraktiva rum kommer att kräva investeringar.

Tillgängligheten på utomhusbaden behöver även fortsättningsvis prioriteras så att badramper, HC-toaletter etc kommer på plats.

INVESTERINGSBUDGET, NETTO (TKR)	BUDGET TOM 2020	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024
Utrustning gym	300	200	200	200	200
Utrustning ungdomsgårdar	200	150	150	150	150
Tillgänglighet bad	200	300	300	300	300
Div sim- och sporthallar	600	350	350	350	350
Interiör bibliotek	500	400	400	400	400
Interiör Storbrunn	300	200	200	200	200
Elljussår ny belysning	1 100				
Summa	3 200	1 700	1 700	1 700	1 700

Östhammars kommun
Stångörsgatan 10, Box 66 • 74221 Östhammar
Tel: 0173-860 00 • E-post: osthammardirekt@osthammar.se
Hemsida: www.osthammar.se • Orgnr: 212000-0290